

LIZDA rokasgrāmata pirmorganizāciju priekšsēdētājiem

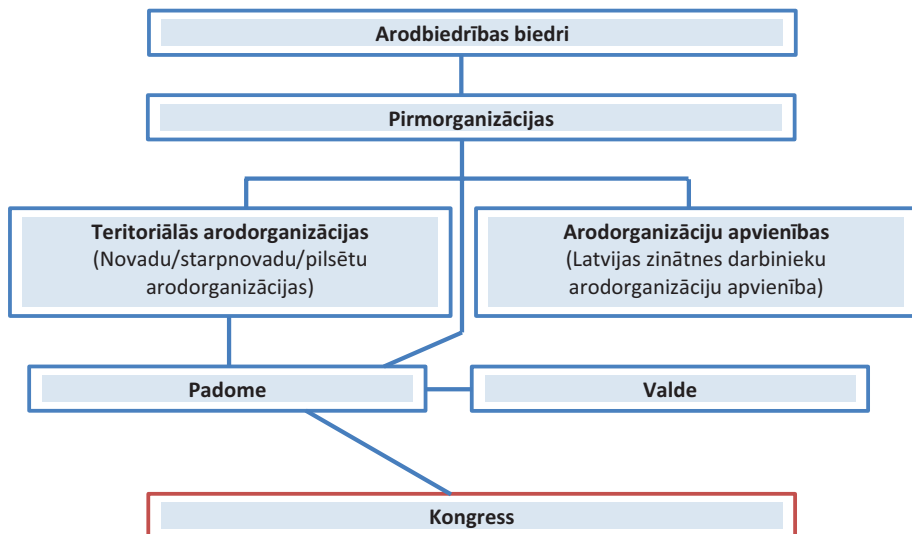
Tas spēks, kas necīgs pilienā, top liels un varens kopumā!

LIZDA rokasgrāmata pirmorganizāciju priekšsēdētājiem

Tas spēks, kasniecīgs pilienā, top liels un varens kopumā!

Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības STRUKTŪRA

Saturs

1. ARODBIEDRĪBU LIKUMS	5
Vispārīgie noteikumi	5
Arodbiedrību kompetence un darbība	7
Arodbiedrību pārstāvība sociālajā dialogā un trīspusējās sadarbības institūcijās, kā arī attiecībās ar valsts un pašvaldību institūcijām	8
Atbildība par likuma pārkāpumiem	8
2. LATVIJAS IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES DARBINIEKU ARODBIEDRĪBAS STATŪTI.....	9
I. Vispārējie noteikumi	9
II. LIZDA mērķi un darbības formas.....	10
III. Piederība LIZDA.....	10
IV. Arodbiedrības biedru tiesības un pienākumi	12
V. LIZDA biedru nauda	12
VI. LIZDA organizatoriskā uzbūve un juridiskais statuss.....	13
VII. LIZDA pirmorganizācija.....	13
VIII. LIZDA teritoriālā arodorganizācija.....	15
IX. LIZDA Kongress.....	17
X. LIZDA Ārkārtas kongress.....	18
XI. LIZDA Padome.....	18
XII. LIZDA Valde.....	19
XIII. LIZDA priekšsēdētājs un viņa vietnieks	20
XIV. LIZDA Revīzijas komisija	20
XV. LIZDA akcijas savu biedru tiesību un interešu aizstāvībai	21
XVI. LIZDA īpašums, finansiālā un saimnieciskā darbība	21
XVII. LIZDA darbības izbeigšana, apvienošanās, jaunas arodbiedrības dibināšana	22
3. ARODBIEDRĪBAS TIESĪBAS UN PIENĀKUMI.....	23
3.1. Darba koplīgumu slēgšana.....	24
3.2. Darba kārtības noteikumu pieņemšana.....	26
3.3. Darba attiecību izbeigšanas saskaņošana ar arodbiedrību	26
3.4. Darba aizsardzība	26
3.5. Darba strīdi.....	27
4. PIRMORGANIZĀCIJAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA UZDEVUMI	28
5. ATSKAIŠU UN VĒLĒŠANU NORISE PIRMORGANIZĀCIJĀ	29
6. ARODBIEDRĪBAS PAKALPOJUMI.....	34
7. BIEŽĀK UZDOTIE JAUTĀJUMI PAR ARODBIEDRĪBU.....	37
PIELIKUMI.....	39

Ievads

Rokasgrāmata LIZDA arodorganizācijas priekšsēdētājam sagatavota ar mērķi sniegt praktisku palīdzību ikdienas darbā. Rokasgrāmatā pirmo reizi vienuviet apkopoti dažādi dokumenti un to izvilcumi, kas sniedz atbildes uz arodbiedrības darbā nepieciešamiem jautājumiem, tajā skaitā:

- kas regulē arodbiedrības darbības formas, struktūru, veidošanas kārtību;
- kādi ir arodbiedrības darbības principi;
- kas nosaka arodbiedrības pirmorganizācijas, arodkomitejas tiesības u.c.

Arodbiedrību likuma 12.pantā skaidrotas arodbiedrību tiesības un to īstenošana, bet likuma 13.pantā – arodbiedrību pilnvaroto amatpersonu tiesības un pienākumi.

LIZDA Statūtu VII. nodaļā viss par LIZDA pirmorganizāciju – tās uzdevumiem, darbības principiem.

Sadaļā par **arodbiedrību tiesībām un pienākumiem** apkopoti tie LR Darba likuma panti, kuros runāts par tiesībām apvienoties organizācijās, par darba koplīgumu slēgšanu u.c.

Darba aizsardzības likuma normas sniedz būtisku informāciju par nodarbināto pārstāvību darba aizsardzības jomā, par uzticības personu lomu.

Rokasgrāmatas 4. sadaļā uzskaitīti **arodbiedrības pilnvaroto amatpersonu veicamie uzdevumi**.

5. sadaļā aprakstīta **atskaišu un vēlēšanu norise pirmorganizācijā** – kad jāriko atskaite sapulce, kā jāriko sapulce, kādi dokumenti un materiāli nepieciešami sapulces noorganizēšanai, sapulces norises kārtība u.c. Uzskaitīta **obligātā dokumentācija pirmorganizācijā**, tās uzglabāšanas laiks.

6. sadaļā īss ieskats LIZDA piedāvātajos pakalpojumos.

Ļoti būtiski ir Rokasgrāmatā ievietotie **pielikumi**: arodbiedrības darbā izmantojamo **dokumentu, veidlapu paraugi, Darba koplīguma paraugs**.

Ceram, ka Rokasgrāmatā Jūs atradīsiet visu vajadzīgo informāciju savu pienākumu pildīšanai un tā atvieglos Jūsu darbu.

Likums pieņemts 06.03.2014.
Spēkā no 01.11.2014.

1. Arodbiedrību likums

Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir noteikt arodbiedrību un to apvienību (turpmāk arī — arodbiedrības) dibināšanas un darbības vispārīgos noteikumus, kā arī principus, kurus arodbiedrības ievēro sadarbībā ar darba devējiem, darba devēju organizācijām un to apvienībām, valsts un pašvaldību institūcijām.

2.pants. Arodbiedrību darbības tiesiskais regulējums

- (1) Ar strādājošo tiesību un interešu pārstāvību saistītās arodbiedrību tiesības un pienākumus nosaka Latvijas Republikas Satversme, Latvijai saistošās starptautisko tiesību normas, šis likums, kā arī citi likumi. Veidu, kādā arodbiedrības aizstāv strādājošo intereses, nosaka arodbiedrību statūti.
- (2) Arodbiedrību darbību regulē šis likums, Biedrību un nodibinājumu likuma noteikumi par biedrībām, ciktāl šis likums nenosaka citādi, kā arī arodbiedrību statūti.
- (3) Arodbiedrībām ir tiesības savos statūtos noteikt no Biedrību un nodibinājumu likuma atšķirīgu regulējumu jautājumos, kas skar biedru iestāšanās, izstāšanās un izslēgšanas procesuālo kārtību, biedru sapulces un pārstāvju sapulces kompetenci, sasaukšanas, norises un lēmumu pieņemšanas kārtību, izpildinstitūciju ievēlēšanas, lēmumu pieņemšanas kārtību, tiesības un pienākumus, kā arī statūtu grozīšanas kārtību.

3.pants. Arodbiedrības jēdziens

Arodbiedrība ir brīvprātīga personu apvienība, kas nodibināta, lai pārstāvētu un aizstāvētu strādājošo darba, ekonomiskās, sociālās un profesionālās tiesības un intereses.

4.pants. Tiesības dibināt arodbiedrību un iestāties arodbiedrībā

- (1) Ikvienam ir tiesības brīvi, bez jebkādas diskriminācijas dibināt arodbiedrību un, ievērojot arodbiedrības statūtus, iestāties tajā, kā arī tiesības neiestāties arodbiedrībā.
- (2) Personas piederība pie kādas arodbiedrības vai personas vēlme iestāties vai neiestāties tajā nevar būt par pamatu personas tiesību ierobežošanai.

5.pants. Arodbiedrību tiesības apvienoties

- (1) Arodbiedrībām ir tiesības dibināt arodbiedrību apvienības un tiesības iestāties šādās apvienībās.
- (2) Arodbiedrībai vai arodbiedrību apvienībai ir tiesības iestāties starptautiskā arodbiedrību apvienībā, kā arī tiesības dibināt šādas starptautiskas arodbiedrību apvienības.

6.pants. Arodbiedrību neatkarība un līdztiesība

- (1) Arodbiedrības savā darbībā ir neatkarīgas no valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī darba devējiem, darba devēju organizācijām un to apvienībām.
- (2) Aizliegta jebkāda rīcība, kuras mērķis ir tieši vai netieši kavēt arodbiedrību izveidošanu, pakļaut tās valsts un pašvaldību institūcijām, darba devējiem, darba devēju organizācijām un to apvienībām, kā arī traucēt likumos un statūtos arodbiedrībām un to apvienībām noteikto funkciju izpildi un mērķu sasniegšanu.
- (3) Arodbiedrības ir līdztiesīgas.

7.pants. Arodbiedrības un arodbiedrību apvienības dibināšana

- (1) Par arodbiedrības dibinātājiem var būt tikai fiziskās personas.

- (2) Uzņēmuma arodbiedrības dibinātāju skaits nevar būt mazāks par 15 vai mazāks par vienu ceturtdaļu no uzņēmumā strādājošo kopskaita, kura savukārt nevar būt mazāka par pieciem strādājošajiem.
- (3) Ārpus uzņēmuma veidojamas arodbiedrības dibinātāju skaits nevar būt mazāks par 50.
- (4) Arodbiedrību apvienību var dibināt, ja apvienojas vismaz trīs likumā noteiktajā kārtībā reģistrētas arodbiedrības.
- (5) Termins "uzņēmums" šajā likumā lietots Darba likuma izpratnē.

8.pants. Arodbiedrības nosaukums

Arodbiedrības vai arodbiedrību apvienības nosaukumā ietver vārdu "arodbiedrība".

9.pants. Arodbiedrības reģistrēšana

Ziņas par arodbiedrību, arodbiedrības patstāvīgo vienību vai arodbiedrību apvienību ieraksta biedrību un nodibinājumu reģistrā, norādot darbības jomu (arodbiedrība) un tiesisko formu (arodbiedrība, arodbiedrības patstāvīga vienība, arodbiedrību apvienība).

10.pants. Arodbiedrības tiesiskais statuss

- (1) Arodbiedrība iegūst juridiskās personas statusu ar brīdi, kad tā ierakstīta biedrību un nodibinājumu reģistrā.
- (2) Arodbiedrībai atbilstoši tās statūtiem var būt teritoriālās un citas struktūrvienības.
- (3) Arodbiedrība var dibināt patstāvīgas vienības, kurām ir juridiskās personas statuss.

11.pants. Arodbiedrības patstāvīgā vienība

- (1) Arodbiedrības patstāvīgā vienība iegūst juridiskās personas statusu ar brīdi, kad tā ierakstīta biedrību un nodibinājumu reģistrā.
- (2) Arodbiedrības patstāvīgās vienības organizatorisko uzbūvi, kompetenci, dibināšanas, darbības, lēmumu pieņemšanas kārtību nosaka arodbiedrības statūti. Arodbiedrības patstāvīgā vienība darbojas normatīvajos aktos arodbiedrībām noteiktās kompetences ietvaros. Arodbiedrības patstāvīgās vienības reorganizācijas un likvidācijas kārtībai piemērojami normatīvie akti, kas nosaka arodbiedrību reorganizāciju un likvidāciju.
- (3) Arodbiedrības patstāvīgajai vienībai var būt sava manta. Arodbiedrības patstāvīgā vienība pati atbild par savām saistībām. Ja arodbiedrības patstāvīgajai vienībai mantas un finanšu līdzekļu nepietiek tās saistību izpildei, par arodbiedrības patstāvīgās vienības saistībām atbild arodbiedrība.
- (4) Arodbiedrības patstāvīgo vienību ieraksta biedrību un nodibinājumu reģistrā, izslēdz no biedrību un nodibinājumu reģistra, kā arī veic izmaiņas biedrību un nodibinājumu reģistra ierakstos uz arodbiedrības pieteikuma un lēmuma pamata. Pieteikumā par arodbiedrības patstāvīgās vienības ierakstīšanu biedrību un nodibinājumu reģistrā norāda šā panta piektās daļas 1., 2., 3., 4., 5. un 6.punktā minētās ziņas.
- (5) Biedrību un nodibinājumu reģistrā par arodbiedrības patstāvīgo vienību ieraksta šādas ziņas:
 - 1) tās arodbiedrības nosaukums, kura dibinājusi patstāvīgo vienību;
 - 2) arodbiedrības patstāvīgās vienības nosaukums;
 - 3) datums, kad pieņemts lēmums par arodbiedrības patstāvīgās vienības dibināšanu;
 - 4) arodbiedrības patstāvīgās vienības juridiskā adrese;
 - 5) arodbiedrības patstāvīgo vienību pārstāvēt tiesīgās personas vārds, uzvārds, personas kods (ja tāda nav, — dzimšanas datums, personu apliecinoša dokumenta numurs un izdošanas datums, valsts un institūcija, kas dokumentu izdevusi), norādot, vai tai ir tiesības pārstāvēt arodbiedrības patstāvīgo vienību atsevišķi vai kopīgi ar citu personu;
 - 6) arodbiedrības patstāvīgās vienības darbības termiņš, ja arodbiedrības patstāvīgā vienība dibināta uz laiku;
 - 7) ziņas par arodbiedrības patstāvīgās vienības publiskās darbības vai citas darbības aizliegumu, darbības izbeigšanu, turpināšanu, maksātnespējas procesa pasludināšanu un izbeigšanu, likvidāciju un reorganizāciju;

- 8) ziņas par likvidatora iecelšanu, norādot viņa vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un to, vai viņam ir tiesības pārstāvēt arodbiedrības patstāvīgo vienību atsevišķi vai kopīgi ar citu personu;
 - 9) ziņas par administratora iecelšanu maksātnespējas procesa lietā, norādot administratora vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, — dzimšanas datumu, personu apliecinoša dokumenta numuru un izdošanas datumu, valsti un institūciju, kas dokumentu izdevusi) un sertifikāta numuru;
 - 10) ieraksta izdarīšanas datums;
 - 11) citas ziņas, ja to tieši paredz likums.
- (6) Ziņas, uz kuru pamata biedrību un nodibinājumu reģistrā izdarāmi jauni ieraksti par arodbiedrības patstāvīgo vienību, kā arī likumā noteiktie dokumenti iesniedzami biedrību un nodibinājumu reģistrā iestādei 14 dienu laikā no attiecīgā lēmuma pieņemšanas dienas.
 - (7) Par arodbiedrības patstāvīgās vienības ierakstīšanu biedrību un nodibinājumu reģistrā un turpmākajiem ierakstiem tajā maksājama valsts nodeva atbilstoši noteikumiem, kas reglamentē par ieraksta izdarīšanu biedrību un nodibinājumu reģistrā attiecībā uz biedrībām maksājamās valsts nodevas apmēru, samaksas kārtību un atvieglojumus.

Arodbiedrību kompetence un darbība

12.pants. Arodbiedrību tiesības un to īstenošana

- (1) Arodbiedrībām, pārstāvēt un aizstāvēt strādājošo darba, ekonomiskās, sociālās un profesionālās intereses, ir tiesības veikt kolektīvas pārrunas, saņemt informāciju un konsultēties ar darba devējiem, darba devēju organizācijām un to apvienībām, slēgt darba koplīgumus (ģenerālvienošanās), pieteikt streikus, kā arī īstenot citas normatīvajos aktos noteiktās tiesības.
- (2) Arodbiedrībām ir tiesības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā piedalīties normatīvo aktu projektu un politikas plānošanas dokumentu projektu izstrādē un sniegt atzinumus par šiem projektiem, ja tie skar vai var skart strādājošo darba, ekonomiskās, sociālās un profesionālās tiesības un intereses.
- (3) Arodbiedrībām ir tiesības pieprasīt un saņemt no valsts un pašvaldību institūcijām savu funkciju pildīšanai un mērķu sasniegšanai nepieciešamo informāciju, ja normatīvajos aktos nav noteikti ierobežojumi tās sniegšanai.
- (4) Arodbiedrības savas kompetences ietvaros bez īpaša pilnvarojuma pārstāv un aizstāv savu biedru tiesības un intereses.
- (5) Darba līgums arodbiedrības biedriem, kuri nav arodbiedrības pilnvarotās amatpersonas, uzteicams atbilstoši Darba likuma noteikumiem.

13.pants. Arodbiedrības pilnvarotās amatpersonas

- (1) Arodbiedrību pārstāv arodbiedrības statūtos pilnvarota institūcija vai amatpersona (turpmāk — arodbiedrības pilnvarotā amatpersona).
- (2) Arodbiedrība rakstveidā informē darba devēju par arodbiedrības pilnvarotajām amatpersonām, kurām ir tiesības pārstāvēt arodbiedrību un tās biedru tiesības un intereses.
- (3) Arodbiedrības pilnvaroto amatpersonu tiesības un pienākumus nosaka likumi, kas regulē strādājošo pārstāvību, kā arī darba koplīgums vai cita darba devēja un arodbiedrības vienošanās. To arodbiedrības pilnvaroto amatpersonu skaitu, uz kurām attiecas šā panta ceturtnā un piektā daļa, var noteikt, slēdzot darba koplīgumu vai citu darba devēja un arodbiedrības vienošanos.
- (4) Arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai, kura savus pārstāvja pienākumus pilda līdztekus darba līgumā nolīgtajam darbam, ir tiesības šos pienākumus pildīt un arodbiedrības organizētajā apmācībā piedalīties atbilstoši darba koplīguma vai citas darba devēja un arodbiedrības vienošanās noteikumiem darba laikā, taču nepārsniedzot pusi no nolīgta darba laika.
- (5) Šā panta ceturtnajā daļā minētajos gadījumos arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai par laiku,

kad tā pilda pārstāvja pienākumus vai piedalās arodbiedrības organizētajā apmācībā, saglabā darba samaksu, ja tai noteikta laika alga, vai vidējo izpeļņu, ja tai noteikta akorda alga.

- (6) Ja darba devējs par noteiktās darba kārtības vai darba līguma pārkāpšanu ir paredzējis izteikt rakstveida piezīmi vai rājienu arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai, kura līdztekus nolīgtajam darbam pilda pārstāvja pienākumus, tas savlaicīgi konsultējas ar attiecīgo arodbiedrību.
- (7) Darba devējam aizliegts bez attiecīgās arodbiedrības piekrišanas uzteikt darba līgumu arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai, kura pilda pārstāvja pienākumus, izņemot likumā noteiktos gadījumus. Darba līgums arodbiedrības pilnvarotajai amatpersonai uzteicams atbilstoši Darba likuma noteikumiem.
- (8) Ja saskaņā ar darba koplīgumu vai citu darba devēja un arodbiedrības vienošanos arodbiedrības pilnvarotā amatpersona pilda pārstāvja pienākumus, bet to pildīšanas laikā neveic darba līgumā nolīgto darbu, tai, izbeidzot pārstāvja pienākumu pildīšanu, tiek saglabāts iepriekšējais darbs. Ja tas nav iespējams, darba devējs nodrošina tai līdzīgu vai līdzvērtīgu darbu ar ne mazāk labvēlīgiem darba apstākļiem un nodarbinātības noteikumiem. Ja tas nav iespējams, darba tiesiskās attiecības izbeidzamas atbilstoši noteikumiem par darbinieku skaita samazināšanu.

14.pants. Arodbiedrības tiesības veikt saimniecisko darbību

- (1) Arodbiedrībai ir tiesības kā papilddarbību veikt ar tās īpašuma uzturēšanu vai izmantošanu saistītu saimniecisko darbību, kā arī citu saimniecisko darbību, lai sasniegtu savu mērķi.
- (2) Arodbiedrības ienākumus drīkst izmantot vienīgi statūtos noteiktā mērķa sasniegšanai. Peļņu, kas gūta no arodbiedrības veiktās saimnieciskās darbības, nedrīkst sadalīt starp arodbiedrības vai arodbiedrību apvienības biedriem.
- (3) Arodbiedrības īpašumu veido iestāšanās un biedru naudas, arodbiedrības saimnieciskās darbības ienākumi, kā arī ziedojumi, dāvinājumi un cita veida īpašumi.

Arodbiedrību pārstāvība sociālajā dialogā un trīspusējās sadarbības institūcijās, kā arī attiecībās ar valsts un pašvaldību institūcijām

15.pants. Arodbiedrību pārstāvība sociālajā dialogā

Arodbiedrību pārstāvība sociālajā dialogā ar darba devējiem, darba devēju organizācijām un to apvienībām īstenojama, pamatojoties uz arodbiedrību vienošanos ar darba devējiem, darba devēju organizācijām vai to apvienībām.

16.pants. Arodbiedrību pārstāvība attiecībās ar valsts un pašvaldību institūcijām

- (1) Arodbiedrību intereses valsts līmenī attiecībās ar Ministru kabinetu pārstāv arodbiedrību apvienība, kas apvieno vislielāko strādājošo skaitu valstī.
- (2) Arodbiedrību intereses attiecībās ar valsts un pašvaldību institūcijām nozares, profesijas vai administratīvās teritorijas līmenī pārstāv arodbiedrība, kas ietilpst apvienībā, kura apvieno vislielāko strādājošo skaitu valstī.
- (3) Ja nepieciešams, šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajos gadījumos valsts un pašvaldību institūcijas var sadarboties ar citām arodbiedrībām un to apvienībām.

17.pants. Arodbiedrību pārstāvība trīspusējās sadarbības institūcijās

- (1) Arodbiedrību pārstāvjus Nacionālajā trīspusējās sadarbības padomē un tās apakšpadomēs izvirza arodbiedrību apvienība, kas apvieno vislielāko strādājošo skaitu valstī.
- (2) Arodbiedrību pārstāvjus nozares, profesijas vai teritoriālās trīspusējās sadarbības institūcijās izvirza arodbiedrība vai arodbiedrību apvienība, kas apvieno vislielāko strādājošo skaitu attiecīgajā nozarē, profesijā vai administratīvajā teritorijā.

Atbildība par likuma pārkāpumiem

18.pants. Atbildība par likuma pārkāpumiem

Par šā likuma pārkāpumiem personas saucamas pie likumā noteiktās atbildības.

2. Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības statūti

1. Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība ir neatkarīga un brīvprātīga personu apvienība, kas pauž, pārstāv un aizstāv savu biedru darba, sociālās, ekonomiskās un profesionālās tiesības un intereses saskaņā ar Arodbiedrību likumu, citiem Latvijas Republikā spēkā esošiem normatīvajiem aktiem un saviem Statūtiem, kā arī ievēro principus un noteikumus, kas noteikti Latvijai saistošās starptautisko tiesību normās.
2. Arodbiedrības darbības principi ir pašpārvalde, demokrātija un atklātums.
3. Attiecības ar valsts iestādēm, pašvaldībām, sabiedriskajām organizācijām, kustībām un politiskajām partijām, kā arī citu valstu arodbiedrībām tiek veidotas uz savstarpējas cieņas, līdztiesīgas partnerības pamatiem un sadarbības līgumiem.

I. Vispārējie noteikumi

- 1.1. Arodbiedrības pilns nosaukums ir – „Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība” saīsināti – LIZDA.
Tai ir sava simbolika.
- 1.2. LIZDA darbības teritorija ir Latvijas Republika. LIZDA juridiskā adrese ir Bruņinieku iela 29/31, Rīga, LV-1001.
- 1.3. LIZDA apvieno izglītības un zinātnes nozaru iestādēs strādājošos, studējošos, kā arī pensionārus un individuālā darba darītājus, kuri strādājuši izglītības un zinātnes nozarēs un, kurus var attiecināt pie sekojošām iestādēm:
 - pirmsskolas izglītības iestādes;
 - sākumskolas;
 - pamatskolas;
 - vidusskolas;
 - ģimnāzijas;
 - vakara (maiņu), neklātienes, tālmācības vidusskolas;
 - speciālās izglītības iestādes;
 - profesionālās izglītības iestādes, kompetences centri;
 - koledžas;
 - profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestādes, centri;
 - augstskolas;
 - valsts un pašvaldību izglītības pārvaldes iestādes;
 - zinātnes iestādes.
- 1.4. LIZDA arodorganizācijas var darboties arī izglītības un zinātnes nozarēm radniecīgās vai citās organizācijās un iestādēs.

II. LIZDA mērķi un darbības formas

- 2.1. LIZDA pamatmērķis ir apvienot arodbiedrības biedrus kopīgai rīcībai, lai paustu savu viedokli un aizstāvētu savas ekonomiskās, sociālās un profesionālās tiesības un intereses:
 - tiesības uz darbu un tam atbilstošu samaksu, nepieļaujot jebkādu diskrimināciju,
 - tiesības uz veselībai nekaitīgiem un drošiem darba apstākļiem,
 - tiesības uz atpūtu, garīgo un kultūras vajadzību apmierināšanu,
 - piedalīties demokrātiskās un uz izaugsmi un zināšanām balstītas sabiedrības veidošanā,
 - veicināt kvalitatīvas izglītības un zinātnes attīstību,
 - sadarboties ar arodbiedrībām Latvijā un ārvalstīs.
- 2.2. Savu mērķu realizēšanai arodbiedrība:
 - veido konstruktīvu sociālo dialogu ar darba devējiem, slēdz darba koplīgumus, vienošanās ar pašvaldībām un valsts institūcijām,
 - iesniedz pieprasījumus valsts un pašvaldību institūcijām par jautājumiem, kas skar arodbiedrības biedru tiesības un intereses,
 - slēdz vienošanās ar partijām un citām nevalstiskajām organizācijām,
 - pārstāv un aizstāv savu biedru intereses un tiesības valsts iestādēs, tiesā, sniedz konsultācijas un palīdzību arodbiedrības biedriem,
 - organizē masu akcijas – mitiņus, demonstrācijas, piketus, streikus un citas akcijas, kas nav pretrunā ar normatīvajiem aktiem,
 - pēta sabiedrisko domu, savu funkciju veikšanai pieprasa nepieciešamo informāciju no valsts, pašvaldību institūcijām un privātajām iestādēm,
 - organizē sabiedrisko kontroli par darba, darba aizsardzības un citu sociālās aizsardzības likumu ievērošanu,
 - piedalās starptautiskās arodbiedrību kustības aktivitātēs,
 - sekmē arodbiedrības pārstāvju ievēlēšanu Saeimā un pašvaldībās, atbalsta tās vēlēšanu programmas, kas atbilst arodbiedrības interesēm,
 - veicina jaunu biedru iesaistīšanu arodbiedrībā, īpašu uzmanību veltot jauniešu iesaistei,
 - veic arodbiedrības biedru izglītošanu,
 - sniedz informāciju par arodbiedrības darbību, izdod arodbiedrības informatīvos izdevumus,
 - organizē un piedalās labdarības un žēlsirdības pasākumos,
 - veido kopējos sociālās palīdzības un citus fondus,
 - īsteno citas darbības formas, kas veicina arodbiedrības mērķu un uzdevumu realizāciju.

III. Piederība LIZDA

- 3.1. Par LIZDA biedru var kļūt ikviens darbinieks, kurš strādā izglītības un zinātnes iestādēs, kas norādītas Statūtu 1.3. un 1.4.punktā, neatkarīgi no vecuma, dzimuma, pilsonības, rases, politiskās vai reliģiskās pārliecības.
- 3.2. Par LIZDA biedru var kļūt arī :
 - audzēkņi un studenti, kuri apgūst profesiju Statūtu 1.3.punktā norādītajās izglītības iestādēs;
 - mācekļi, kuri apgūst kādu no arodiem, atbilstoši LIZDA darbības nozarēm.
- 3.3. LIZDA biedri, kuri uz laiku pārtraukuši darba attiecības, saglabā tiesības būt LIZDA organizācijā.
- 3.4. Iestāšanās Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrībā ir brīvprātīga.
- 3.5. Iestājoties jāraksta noteikta parauga iesniegums un jāiesniedz darba vietas pirmorganizācijai. Ja iestādē vai uzņēmumā nav arodbiedrības pirmorganizācijas, darbinieks raksta iesniegumu par iestāšanos arodbiedrībā LIZDA augstākstāvošajai organizācijai (6.5.punkts). Tā lemj par šī darbinieka atsevišķu uzskaiti vai iespējamu pievienošanu citai pirmorganizācijai.
- 3.6. Iesniegumā potenciālais LIZDA biedrs norāda, ka ir iepazinies ar LIZDA Statūtiem, tos atzīst un apņemas pildīt.

- 3.7. Iesniegumu par uzņemšanu LIZDA izskata tā pirmorganizācija, kurai tas adresēts, viena mēneša laikā no saņemšanas dienas.
- 3.8. Lēmumu par uzņemšanu LIZDA pieņem pirmorganizācijas sapulce vai pirmorganizācijas vēlētā institūcija ar klātesošo balsu vairākumu. Ja pirmorganizācija atsaka uzņemt par biedru, tad iesniedzējam mēneša laikā no atteikuma saņemšanas dienas ir tiesības lēmumu pārsūdzēt augstākstāvošā arodbiedrības institūcijā, bet, ja tādas nav, tad LIZDA Valdē.
- 3.9. Piederība LIZDA sākas ar tā mēneša pirmo datumu, par kuru nomaksāta biedru nauda.
- 3.10. No LIZDA izstājušos vai izslēgtu (3.22.p.) biedru atkārtota uzņemšana LIZDA var notikt saskaņā ar 3.5.punkta noteikumiem un uzskatāma kā iestāšanās no jauna. Šādā gadījumā tiesības uz materiālajiem pabalstiem no arodbiedrības fondiem iestājas pēc 6 mēnešiem.
- 3.11. Arodbiedrības biedru uzņemšanas un uzskaites kārtību nosaka Statūti un LIZDA Padomes lēmumi, un to īsteno arodbiedrības pirmorganizācijas.
- 3.12. Pēc uzņemšanas LIZDA tās biedrs saņem LIZDA Padomes apstiprinātu biedra karti, ko izsniedz pirmorganizācija, kura viņu uzņēma. LIZDA biedra karte ir LIZDA īpašums.
- 3.13. Risinot jautājumus LIZDA institūcijās, LIZDA biedra pienākums ir uzrādīt biedra karti.
- 3.14. Katra LIZDA pirmorganizācija veic savu biedru uzskaiti pēc vienota parauga uzskaites kartiņām un vienotas kārtības, kuru nosaka LIZDA Padome. Biedru saraksts ir katrā pirmorganizācijā, institūcijas arodbiedrības institūcijā, arodbiedrības apvienībā un teritoriālajā organizācijā. Biedru sarakstā jānorāda katra arodbiedrības biedra vārds, uzvārds, personas kods un faktiskās dzīvesvietas adrese. Arodbiedrības biedru skaitam mainoties, sakarā ar jaunu biedru uzņemšanu vai no uzskaites ņemtiem biedriem, arodbiedrības priekšsēdētājs ne vēlāk kā 1 mēneša laikā iesniedz teritoriālajai organizācijai vai arodbiedrības apvienībai informāciju par izmaiņām arodbiedrības biedru sarakstā. Gada sākumā arodbiedrības priekšsēdētājs iesniedz teritoriālajai organizācijai vai arodbiedrības apvienībai pārskatu par arodbiedrībā esošajiem un no uzskaites ņemtajiem arodbiedrības biedriem.
- 3.15. LIZDA biedrs, pārejot darbā uz citu iestādi, tiek ņemts no uzskaites pirmorganizācijā. Stājoties uzskaitē jaunajā pirmorganizācijā, uzskaites kartīte jāiesniedz ne vēlāk kā mēneša laikā.
- 3.16. Ja LIZDA biedrs pāriet uz citas nozares arodbiedrību, viņam par to jāinformē pirmorganizācija, jānodod tai biedra karte un jāsaņem uzskaites kartīte.
- 3.17. LIZDA biedrs, kurš pāriet darbā uz citu nozari, bet vēlas saglabāt piederību LIZDA, par to informē savas pirmorganizācijas vēlēto institūciju. Pirmorganizācija var lemt par piederības saglabāšanu.
- 3.18. Piederība LIZDA tiek izbeigta:
 - izstājoties no LIZDA;
 - sakarā ar pāriešanu darbā uz citu nozari, izņemot Statūtu 3.17.punkta noteikumus;
 - izslēdzot no LIZDA.
- 3.19. Līdz ar piederības izbeigšanu LIZDA biedrs zaudē Statūtos noteiktās arodbiedrības biedra tiesības.
- 3.20. LIZDA biedrs var izstāties no LIZDA. Par izstāšanos no LIZDA biedram rakstiski jāpaziņo savai pirmorganizācijai. Ja biedrs tiek izslēgts no LIZDA biedru saraksta, uz viņu attiecas 3.19. punkta noteikumi.
- 3.21. LIZDA biedru, kurš kaitē arodbiedrības interesēm, pārkāpj Statūtus, nemaksā biedru naudu 3 mēnešus, nepilda LIZDA institūciju vai savas pirmorganizācijas lēmumus vai norādījumus, var izslēgt no LIZDA.
- 3.22. Lēmumu par biedra izslēgšanu no LIZDA pieņem attiecīgās pirmorganizācijas vēlētā institūcija vai tās biedru sapulce ar divām trešdaļām klātesošo biedru balsu vairākumu, vai augstākstāvošā arodbiedrības institūcija.
- 3.23. LIZDA biedrs, kurš tiek ņemts no uzskaites sakarā ar pāriešanu darbā uz citu nozari, tiek svītrots no LIZDA biedru saraksta, un uz viņu attiecas 3.19. punkta noteikumi.
- 3.24. Pirmorganizācijas institūcijai, kura savā sēdē izskata jautājumu par sava biedra izslēgšanu no LIZDA, attiecīgais biedrs ir jāauzicina uz sēdi.
- 3.25. No arodbiedrības izslēgtajam biedram ir tiesības mēneša laikā lēmumu par izslēgšanu pārsūdzēt

augstākstāvošā organizācijā, bet, ja tādas nav, tad LIZDA Valdē. Valdes lēmums ir galīgs un nav pārsūdzams.

IV. Arodbiedrības biedru tiesības un pienākumi

- 4.1. Arodbiedrības biedram ir tiesības:
 - saņemt arodbiedrības aizstāvību un atbalstu, juridisko palīdzību darba tiesību, darba aizsardzības un citos sociālo tiesību jautājumos un to izskatīšanā valsts, darba devēju institūcijās, tiesā;
 - saņemt pabalstus saskaņā ar fondu nolikumiem, ievērojot 3.10. punkta nosacījumus;
 - piedalīties savas arodbiedrības institūciju vēlēšanās, brīvi apspriest un izvirzīt kandidatūras arodbiedrības institūciju darbam, tikt ievēlētam tajās;
 - piedalīties darba koplīgumu un vienošanās ar pašvaldību sagatavošanā, pieņemšanā un izpildes kontrolē;
 - saņemt jebkuru informāciju par arodbiedrības darbību, piedalīties arodbiedrības profesionālo kompetenču pilnveidošanā;
 - piedalīties jautājumu izskatīšanā par savu profesionālo darbību;
 - brīvi paust un aizstāvēt savu viedokli un priekšlikumus, uzņemties iniciatīvu un atbildību izteikto priekšlikumu realizēšanā.
- 4.2. Arodbiedrības biedra pienākumi:
 - pildīt arodbiedrības Statūtus, Kongresa, Padomes, Valdes un aroddarboorganizāciju lēmumus;
 - regulāri maksāt biedru naudu arodbiedrības noteiktajā kārtībā;
 - aktīvi piedalīties savas pirmorganizācijas darbā, augstākstāvošu arodbiedrības organizāciju rīkotajos pasākumos, pildīt uzticētos uzdevumus;
 - veicināt arodbiedrības vienotības nostiprināšanu un tās izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanu;
 - pildīt pienākumus, kas paredzēti darba koplīgumā vai citos arodbiedrības noslēgtajos līgumos un ar tiem saskaņotajos normatīvajos dokumentos;
 - nekaitēt arodbiedrības interesēm un prestižam.

V. LIZDA biedru nauda

- 5.1. Biedru nauda ir priekšnoteikums Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības darbības nodrošināšanai, lai garantētu savu biedru tiesību aizsardzību atbilstoši Statūtiem, sniegtu pabalstus no kopējiem fondiem, kā arī veiktu citu darbību savu biedru tiesību un profesionālo interešu aizsardzībā.
- 5.2. Katra LIZDA biedra pienākums ir regulāri maksāt Statūtos noteikto biedra naudu.
- 5.3. LIZDA biedru nauda veido pamatdaļu no LIZDA finanšu līdzekļiem.
- 5.4. Daļa iekasētās biedru naudas tiek uzkrāta LIZDA kopējos fondos, daļa teritoriālo aroddarboorganizāciju, aroddarboorganizāciju apvienību un institūciju aroddarboorganizāciju fondos, bet daļa Statūtos noteiktajā kārtībā tiek izlietota konkrētu mērķu realizēšanai.
- 5.5. Naudas summas, kas nav nepieciešamas ikdienas darbības veikšanai, var noguldīt kredītiestādēs uz izdevīgiem noteikumiem.
- 5.6. Par aktīvu darbu arodbiedrībā LIZDA var sniegt materiālo/finansiālo palīdzību un morāli stimulēt savus biedrus.
- 5.7. LIZDA biedra naudas lielums mēnesī ir:
 - strādājošiem biedriem – 1% apjomā no atalgojuma bruto summas;
 - biedriem – studentiem, mācekļiem un audzēkņiem – 15 centi;
 - biedriem – pensionāriem, darbiniekiem, kuri atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, bezdarbniekiem – 70 centi;
- 5.8. Biedra naudu nemaksā LIZDA biedri:
 - no arodbiedrības pabalsta summas;
 - no slimības pabalsta summas.

- 5.9. Biedrs var maksāt paaugstinātu biedru maksu, lai piedalītos LIZDA izveidotajos fondos.
- 5.10. Biedra nauda tiek iekasēta ik mēnesi 5.7. punktā noteiktajā apjomā no biedra iepriekšējā mēneša atalgojuma bruto summas. Līdz katra mēneša 25.datumam pirmorganizācijas, arodorganizāciju apvienības un teritoriālās arodorganizācijas no visu arodbiedrības biedru iepriekšējā mēneša biedru maksu kopsummas iemaksā LIZDA institūcijām Kongresa, bet tā starplaikā LIZDA Padomes noteikto biedru naudas procentu, lai nodrošinātu LIZDA institūciju darbību.
- 5.11. Pirmorganizācija, arodorganizāciju apvienība vai teritoriālā arodorganizācija, kas nav izpildījusi 5.10. punkta prasības, zaudē lēmējtiesības visās LIZDA institūcijās līdz savu saistību izpildei.
- 5.12. Biedra naudas iekasēšanas veidu nosaka pirmorganizācijas institūcija atbilstoši LIZDA Padomes lēmumiem, biedru sastāvam un izvietojumam, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus. Ja nav iespējami bezskaidras naudas norēķini, tad biedru nauda iekasējama skaidrā naudā. Pirmorganizācijas pilnvarota persona sastāda ikmēneša biedra naudas iekasēšanas sarakstu un katru mēnesi norēķinās ar pirmorganizācijas kasieri vai augstākstāvošas organizācijas grāmatvedi.
- 5.13. Reizi gadā, sastādot pirmorganizācijas biedru sarakstu, arodbiedrības pilnvarota persona pārbauda nomaksātās biedru naudas.

VI. LIZDA organizatoriskā uzbūve un juridiskais statuss

- 6.1. LIZDA organizatoriskās uzbūves pamatu veido LIZDA biedri, kuri saskaņā ar Statūtiem apvienojas pirmorganizācijās. Pirmorganizācijas saskaņā ar Statūtiem apvienojas teritoriālajās arodorganizācijās vai arodorganizāciju apvienībās. LIZDA struktūru veido arī institūciju arodorganizācijas, pamatojoties uz LIZDA Padomes lēmumu.
- 6.2. LIZDA pēc reģistrācijas attiecīgajā valsts institūcijā iegūst juridiskas personas tiesības.
- 6.3. LIZDA Padome ar savu lēmumu nosaka arodbiedrības patstāvīgās vienības, kas iegūst juridiskās personas statusu ar brīdi, kad tās ierakstītas biedrību un nodibinājumu reģistrā.
- 6.4. LIZDA pastāvīgās vienības statuss var tikt piešķirts teritoriālajām arodorganizācijām, arodorganizāciju apvienībām un institūciju arodorganizācijām.
- 6.5. Nozares līmeņa institūcija ir augstākstāvoša attiecībā pret LIZDA teritoriālajām organizācijām, arodorganizāciju apvienībām un institūciju arodorganizācijām. LIZDA teritoriālās organizācijas un arodorganizāciju apvienības ir augstākstāvošas institūcijas attiecībā pret savām pirmorganizācijām.
- 6.6. LIZDA Padomes un Valdes sēdēs ir tiesības piedalīties LIZDA Jauno pedagogu padomes pārstāvim un izteikt savu viedokli.

VII. LIZDA pirmorganizācija

- 7.1. LIZDA uzbūves pamatvienība ir pirmorganizācija. Pirmorganizāciju var izveidot trīs un vairāk LIZDA biedri saskaņā ar augstākstāvošas organizācijas lēmumu.
- 7.2. Jautājumos, kas saistīti ar institūciju arodorganizāciju organizatorisko uzbūvi, kompetenci, dibināšanas, darbības, lēmumu pieņemšanas kārtību, piemēro Statūtu noteikumus attiecībā uz pirmorganizāciju.
- 7.3. LIZDA pirmorganizācija darbojas saskaņā ar Nolikumu, ko apstiprina LIZDA Padome.
- 7.4. LIZDA pirmorganizācijas uzdevumi izriet no LIZDA uzdevumiem, un tie tiek precizēti katras pirmorganizācijas darbības pamatzudevumos.
- 7.5. LIZDA pirmorganizāciju reģistrē LIZDA Valde saskaņā ar LIZDA Padomes apstiprinātu kārtību. Katrai pirmorganizācijai tiek izsniegta reģistrācijas apliecība. Pirmorganizācija ir tiesīga pieņemt lēmumu par citu iekšēju struktūrvienību (arodgrupu) izveidošanu.
- 7.6. LIZDA pirmorganizācijas augstākā lēmēj institūcija ir LIZDA biedru sapulce/konference.
- 7.7. LIZDA biedru sapulcei/konferencei ir sekojoši uzdevumi:
 - veidot pirmorganizācijas arodkomiteju/valdi, noteikt tās kompetenci, ievēlēt pirmorganizācijas priekšsēdētāju, vietnieku un revīzijas komisiju/revidentu, kā arī noteikt to pilnvaru laiku līdz

5 gadiem. Par arodkomitejas/valdes priekšsēdētāju nevar ievēlēt konkrētās iestādes vadītāju. Pirmorganizācijās, kurās biedru skaits ir mazāks par 10 biedriem, arodbiedrības darba organizēšanai sapulce var ievēlēt tikai pirmorganizācijas priekšsēdētāju un revidentu;

- gadā pirms LIZDA Kongresa ievēlēt delegātus teritoriālās organizācijas vai arodpapvienības konferencei, vai LIZDA Kongresam;
- akceptēt darba koplīgumu, vienošanos ar pašvaldību un sekot to izpildei;
- ik gadu izvērtēt arodkomitejas/valdes un revīzijas komisijas/revidenta darbu;
- izvirzīt savus pārstāvjus līdzdalībai padomēs, komisijās un darba grupās.

7.8. Ja sakarā ar lielo biedru skaitu vai darba specifiku nav iespējams sasaukt biedru sapulci, tad ar augstākstāvošas organizācijas lēmumu tiek sasaukta konference.

7.9. LIZDA biedru sapulci/konferenci sasauc pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi gadā (gada pārskata sapulce/konference). Pārvēlēšanu sapulce/konference notiek ne retāk kā reizi 5 gados, bet obligāti gadā pirms LIZDA Kongresa. LIZDA biedru sapulci sasauc arodkomiteja/valde vai tās priekšsēdētājs, kā arī, ja to pieprasa ne mazāk kā viena trešdaļa pirmorganizācijas biedru.

7.10. LIZDA biedru sapulces/konferences laiku, vietu un darba kārtību attiecīgā institūcija paziņo LIZDA biedriem ne vēlāk kā divas nedēļas pirms sapulces/konferences norises.

7.11. Konferences delegātus ievēl arodbiedrības biedri saskaņā ar arodkomitejas/valdes noteikto pārstāvniecības normu un kārtību.

7.12. Arodbiedrības sapulce/konference ir pilntiesīga, ja tās darbā piedalās vairāk kā 1/2 biedru – delegātu.

Ja noteiktajā laikā sapulcē vai konferencē nepiedalās nepieciešamais biedru vai delegātu skaits, tad ne vēlāk kā nedēļas laikā sasaukama otra sapulce /konference ar to pašu dienas kārtību. Otrreizēja sapulce/konference ir pilntiesīga ar mazāku dalībnieku skaitu.

7.13. Sapulces/konferences lēmumi tiek pieņemti ar vienkāršu balsu vairākumu. Aizklāti jābalso par katru lēmumu, ja to pieprasa 1/3 arodbiedrības biedru, delegātu. Lēmumi nedrīkst būt pretrunā ar Statūtu prasībām un LIZDA augstākstāvošo institūciju lēmumiem. Sapulces/ konferences lēmumi ir saistoši visiem pirmorganizācijas biedriem.

7.14. Ārkārtas arodbiedrības biedru sapulci/konferenci, kā arī pirmstermiņa vēlēšanas rīko pēc 1/3 biedru vai arodkomitejas/valdes pieprasījuma.

7.15. Pirmorganizācijas darbu pastāvīgi vada un darbību koordinē biedru sapulcē/konferencē izveidota arodkomiteja/valde un ievēlētās personas (priekšsēdētājs, viņa vietnieks, revīzijas komisija/revidents).

7.16. Pirmorganizācijas priekšsēdētājs bez īpašas pilnvaras ir tiesīgs pārstāvēt pirmorganizācijas biedrus.

7.17. Katra gada sākumā pirmorganizācijas priekšsēdētājs vai tā pilnvarota persona pārbauda nomaksātās biedru naudas un sastāda arodbiedrības biedru sarakstu. Pirmorganizācijas priekšsēdētājs iesniedz augstākstāvošai organizācijai arodbiedrībā uzņemto un no uzskaites noņemto arodbiedrības biedru sarakstu (3.10.punkts).

7.18. Pirmorganizācija naudas līdzekļus izlieto saskaņā ar LIZDA Kongresā, Padomē noteiktajiem finansālās darbības pamatprincipiem un noteikto biedru naudas sadalījumu un saskaņā ar tāmi, ko apstiprina LIZDA biedru sapulce (konference). Atskaiti par tāmes izpildi pirmorganizācija iesniedz augstākstāvošai organizācijai, pievienojot Revīzijas komisijas/revidenta slēdzienu.

7.19. Pirmorganizācijas kontroles institūcijas – revīzijas komisijas/revidenta pienākums ir vismaz reizi gadā pārbaudīt grāmatvedības un kases norēķinus, pievērst īpašu uzmanību tam, lai ienākumi un izdevumi atbilstību tāmei, LIZDA Statūtiem, LIZDA Padomes un Valdes lēmumiem. Revīzijas komisija/revidents sniedz rakstisku slēdzienu par gada finanšu atskaiti.

7.20. Pirmorganizācijas reorganizācijas vai darbības izbeigšanas gadījumā tās īpašuma izmantošanas kārtību nosaka augstākstāvoša organizācija, bet ja tādas nav – LIZDA Valdes izveidota likvidācijas komisija.

Pirmorganizācijas dokumentus, t.sk. kases un grāmatvedības dokumentus, zīmogu, finanšu un materiālos līdzekļus, Revīzijas komisijas (revidenta) slēdzienu pirmorganizācijas priekšsēdētājs

- nodod LIZDA augstākstāvošai organizācijai. Par turpmāko materiālo un finanšu līdzekļu izmantošanu lemj augstākstāvoša organizācija vai LIZDA Valde.
- 7.21. Pirmorganizācijas priekšsēdētāja maiņas gadījumā viss LIZDA īpašums, t.sk. finanšu līdzekļi, dokumenti un zīmogs ar pieņemšanas-nodošanas aktu jānodod jaunievēlētajam pirmorganizācijas priekšsēdētājam.
Aktam jāpievieno revīzijas komisijas/revidenta slēdziens.
 - 7.22. Lēmumu par pirmorganizācijas likvidēšanu nevar pieņemt, ja pret to balso 3 un vairāk arodbiedrības biedru. Ja likvidē vai kādā citā veidā pārtrauc pirmorganizācijas darbību, tās finanšu līdzekļi un manta pāriet augstākstāvošas arodbiedrības organizācijas vai LIZDA Padomes īpašumā. Pirmorganizācija uzskatāma par likvidētu, ja tajā paliek mazāk par 3 biedriem. Augstākstāvošā organizācija lemj par palikušo biedru pievienošanu citai pirmorganizācijai.
 - 7.23. Pirmorganizācijas pienākums ir regulāri informēt LIZDA augstākstāvošo organizāciju par savu darbību (īpaši par darba un darba tiesību jautājumiem), nosūtīt noteiktajos termiņos pieprasīto aptauju, izziņu u.c. materiālus.

VIII. LIZDA teritoriālā aroddorganizācija

- 8.1. LIZDA teritoriālā aroddorganizācija aptver noteiktu ģeogrāfisku darbības teritoriju, kurā apvienojas LIZDA pirmorganizācijas.
- 8.2. Jautājumos, kas saistīti ar aroddorganizāciju apvienību organizatorisko uzbūvi, kompetenci, dibināšanas, darbības, lēmumu pieņemšanas kārtību piemēro Statūtu noteikumus attiecībā uz teritoriālo aroddorganizāciju.
- 8.3. Lēmumu par LIZDA teritoriālās aroddorganizācijas izveidošanu, reorganizāciju vai likvidāciju pieņem LIZDA Padome.
- 8.4. LIZDA teritoriālā aroddorganizācija darbojas saskaņā ar LIZDA Statūtiem un LIZDA Padomes apstiprinātu Nolikumu.
- 8.5. LIZDA teritoriālās aroddorganizācijas uzdevumi izriet no LIZDA uzdevumiem, un tie tiek precizēti katras teritoriālās aroddorganizācijas darbības pamatzudevumos.
- 8.6. Konference un padome ir teritoriālās aroddorganizācijas augstākās lēmējinstiūcijas tajos jautājumos, kas saistīti ar arodbiedrības darbu konkrētā teritorijā un saskaņā ar Statūtiem ir tās kompetencē. Konferenci sasauc teritoriālās aroddorganizācijas padome pēc vajadzības. Pārskatu – vēlēšanu konferenci obligāti sasauc LIZDA Kongresa gadā.
- 8.7. Lēmumu par konferences sasaukšanas laiku, vietu, darba kārtību, delegātu skaitu, to ievēlēšanas kārtību atbilstoši Statūtiem pieņem teritoriālās aroddorganizācijas padome un paziņo pirmorganizācijām ne vēlāk kā mēnesi pirms tās norises.
- 8.8. Konference ir tiesīga, ja tās darbā piedalās ne mazāk kā 2/3 ievēlēto delegātu. Konferences lēmumus pieņem ar klātesošo delegātu balsu vairākumu. Lēmumu pieņemšanas veidu – atklātu vai aizklātu nosaka konference. Aizklāti jābalso par katru lēmumu, ja to pieprasa 1/3 daļa delegātu.
- 8.9. Konferences delegātus ievēl pirmorganizācijas saskaņā ar teritoriālās aroddorganizācijas padomes noteiktu pārstāvniecības normu un kārtību. Pārstāvniecības normas un kārtību saskaņo ar LIZDA Valdi. Par balsstiesīgiem konferences delegātiem tiek atzīti arī teritoriālās aroddorganizācijas priekšsēdētājs, vietnieks un revīzijas komisijas priekšsēdētājs/revidents.
- 8.10. Konference:
 - noklausās un apstiprina padomes, revīzijas komisijas pārskatus un izstrādā galvenos darbības virzienus;
 - ievēl padomi, priekšsēdētāju, vietnieku un revīzijas komisiju;
 - ievēl delegātus LIZDA Kongresam;
 - risina citus svarīgus arodbiedrību jautājumus savas darbības teritorijā.
- 8.11. Ārkārtas konferenci sasauc pēc teritoriālās aroddorganizācijas padomes iniciatīvas, kā arī tad, ja to pieprasa ne mazāk kā 1/3 teritoriālās aroddorganizācijas biedru, vai ne mazāk kā 1/3 pirmorganizāciju, vai pēc LIZDA Padomes lēmuma.

- 8.12. Teritoriālās arodorganizācijas kompetencē ir:
- organizēt LIZDA Statūtu, darbības pamatvirzienu, Kongresa, Padomes un Valdes lēmumu izpildi;
 - pārstāvēt arodbiedrību un tās biedrus savas darbības teritorijas valsts, pašvaldību iestādēs, tiesā, sabiedriskajās un citās organizācijās;
 - koordinēt un vadīt teritoriālās organizācijas pirmorganizāciju un biedru darbību, aizstāvēt viņu tiesības un intereses;
 - slēgt vienošanās ar pašvaldībām, sadarboties ar konkrēto teritoriju izglītības pārvaldes institūcijām;
 - sniegt praktisku palīdzību pirmorganizācijām darba koplīgumu sastādīšanā un noslēgšanā;
 - organizēt vietēja mēroga akcijas, koordinēt LIZDA kopējo akciju realizēšanu un piedalīties tajās;
 - izglītēt arodbiedrības biedrus;
 - sekmēt jaunu pirmorganizāciju veidošanos, iesaistīt arodbiedrībā jaunus biedrus;
 - organizēt arodbiedrības biedru un pirmorganizāciju reģistrāciju, biedru naudas iekasēšanu un uzskaiti;
 - sniegt informāciju arodbiedrības biedriem, pirmorganizācijām par arodbiedrības darbību un LIZDA Padomei – par savu un pirmorganizāciju darbību;
 - apstiprināt teritoriālās arodorganizācijas budžetu (tāmi) un atskaitīties par tā izpildi padomes sēdē;
 - iesniegt LIZDA Padomei noteiktā termiņā vienota parauga gada statistiskās un finanšu atskaites, veikt no pirmorganizācijām saņemto atskaišu apkopošanu un analīzi;
 - izskaidrot darba un citus sociālās aizsardzības likumus, piedalīties vai organizēt sabiedrisko kontroli par darba tiesību, darba aizsardzības un citu sociālo likumu ievērošanu savas atbildības ietvaros, izvirzīt pārstāvjus attiecīgās komisijās;
 - sasaukt padomes, valdes sēdes, sagatavot dienas kārtībā izskatāmos jautājumus;
 - iesaistīties Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības reģionālo centru darbā;
 - apspriest un izlemt citus svarīgus arodbiedrības darbības jautājumus, kas ir saistīti ar teritoriālās arodorganizācijas darbību.
- 8.13. Padomi veido pirmorganizāciju priekšsēdētāji un konferencē ievēlētie pārstāvji. Ja teritoriālajā arodorganizācijā ir vairāk kā 50 pirmorganizāciju, tad padomes skaitlisko sastāvu nosaka teritoriālās arodorganizācijas konference. Padome organizē teritoriālās arodorganizācijas darbu konferences starplaikā. Padomes sastāvā ietilpst teritoriālās arodorganizācijas priekšsēdētājs un viņa vietnieks. Padomes darbu vada priekšsēdētājs. Padomes sēdes sasauc pēc vajadzības, bet ne retāk kā reizi divos-trījos mēnešos.
- 8.14. Padomes darbs tiek organizēts saskaņā ar Statūtiem, LIZDA Padomes apstiprinātu Nolikumu un pirmorganizāciju deleģētajām funkcijām, pieprasījumiem.
- 8.15. Padome:
- organizē LIZDA Kongresa, Padomes, Valdes lēmumu izpildi;
 - ievēl Valdi;
 - koordinē pirmorganizāciju un biedru darbību, aizstāv to intereses;
 - apstiprina teritoriālās arodorganizācijas budžetu (tāmi);
 - apstiprina teritoriālās arodorganizācijas darbības virzienus;
 - ievēl priekšsēdētāju un vietnieku, ja kāds no tiem pārtraucis darbu konferences starplaikā;
 - ievēl jaunus revīzijas komisijas locekļus, ja to vietas kļuvušas vakantas;
 - apspriež un izlemj citus svarīgus arodbiedrības darbības jautājumus.
- 8.16. Padome var izveidot valdi neatliekamai arodbiedrības jautājumu risināšanai. Valdes sastāvu ievēl no padomes locekļiem vai pirmorganizāciju deleģētiem pārstāvjiem. Valdes sēdes sasauc pēc vajadzības.
- 8.17. Valde operatīvi izskata un izlemj arodbiedrības darbības jautājumus, izņemot padomes kompetencē esošos.
- 8.18. Priekšsēdētājs:

- savu pilnvaru ietvaros pārstāv arodbiedrību un pauž tās viedokli valsts un pašvaldību institūcijās un iestādēs, prokuratūrā, tiesā un sabiedriskajās organizācijās;
 - organizē, vada un nodrošina padomes un valdes darbu;
 - vēlēto institūciju darbības starplaikā vada teritoriālās arorganizācijas darbu un atbild par teritoriālās arorganizācijas kompetencē esošajiem jautājumiem;
 - izveido algotu darbinieku personālsastāvu, noslēdz ar tiem darba līgumus, atbrīvo tos no darba likumā noteiktajā kārtībā;
 - priekšsēdētāja (vietnieka) atalgojumu nosaka teritoriālās arorganizācijas padome.
- 8.19. Padomes, valdes sēdes ir tiesīgas, ja tajās piedalās ne mazāk kā 1/2 padomes, valdes locekļu. Lēmumi tiek pieņemti ar klātesošo balsu vairākumu. Lēmumus paraksta priekšsēdētājs. Padomes un Valdes sēdes jāprotokolē.
- 8.20. Teritoriālā arorganizācija naudas līdzekļus izlieto saskaņā ar LIZDA Kongresā, Padomē noteiktajiem finansiālās darbības pamatprincipiem, biedru naudas sadalījumu un saskaņā ar tāmi, ko apstiprina LIZDA teritoriālās arorganizācijas padome. Atskaites par tāmes izpildi teritoriālā arorganizācija iesniedz LIZDA Valdei, pievienojot revīzijas komisijas/revidenta slēdzienu.
- 8.21. Lēmumu par teritoriālās arorganizācijas likvidāciju pieņem LIZDA Padome saskaņā ar teritoriālās arorganizācijas konferences ieteikumu. Ja teritoriālās arorganizācijas darbības teritorijā paliek mazāk par trim pirmorganizācijām, tad lēmumu par teritoriālās arorganizācijas reorganizāciju pieņem LIZDA Padome. Ja likvidē vai kādā citā veidā pārtrauc teritoriālās arorganizācijas darbību, tās līdzekļi un manta pāriet LIZDA īpašumā.
- 8.22. Teritoriālās arorganizācijas darbības izbeigšanas gadījumā tās īpašuma izmantošanas kārtību nosaka LIZDA Padomes izveidota likvidācijas komisija.

IX. LIZDA Kongress

- 9.1. LIZDA augstākā lēmēj institūcija ir Kongress, tas tiek sasaukts katru piekto gadu. Par Kongresa laiku, vietu, darba kārtību, delegātu ievēlēšanas kārtību un pārstāvniecības normu LIZDA Padome ar teritoriālo arorganizāciju, arorganizāciju apvienību un institūciju arorganizāciju starpniecību paziņo arodbiedrības biedriem ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms Kongresa norises sākuma. LIZDA Padome delegātu skaitu nosaka pēc pirmskongresa gada statistikā norādītā biedru skaita.
- 9.2. Nosakot pārstāvniecības normu, LIZDA Padome ņem vērā to, lai Kongresa delegāti tiktu ievēlēti no teritoriālajām arorganizācijām, arorganizāciju apvienībām un institūciju arorganizācijām. Par ievēlētu Kongresa delegātu uzskata to, kurš saņēmis vairāk par 1/2 no vēlēšanās piedalījušos arodbiedrības biedru balsu skaita. Ja balsu skaits nav sasniegts, tiek rīkotas atkārtotas vēlēšanas starp kandidātiem, kuri ieguvuši visvairāk balsu. Atkārtotās vēlēšanās var palikt tikai divi kandidāti uz katru delegāta vietu.
- 9.3. Kongresa delegātu pilnvaras izsniedz teritoriālās arorganizācijas, arorganizāciju apvienības un institūciju arorganizācijas. Tās teritoriālās arorganizācijas, arorganizāciju apvienības vai institūciju arorganizācijas, kurām ir biedru naudas parādi, nevar izvirzīt delegātus LIZDA Kongresam.
- 9.4. Par balsstiesīgiem Kongresa delegātiem tiek atzīti arī LIZDA priekšsēdētājs, vietnieks un Revīzijas komisijas priekšsēdētājs.
- 9.5. Kongresā var piedalīties par delegātiem neievēlētie LIZDA Padomes, Valdes un Revīzijas komisijas locekļi.
- 9.6. LIZDA Kongress ir tiesīgs izlemt visus jautājumus, ja tajā piedalās ne mazāk kā 2/3 ievēlēto delegātu.
- 9.7. Lēmumus Kongress pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, atklāti balsojot. Aizklāti jābalso, ja to pieprasa ne mazāk kā 1/3 Kongresa delegātu.
- 9.8. Kongresa lēmumi ir saistoši visiem arodbiedrības biedriem un visām arodbiedrības struktūrvienībām.

- 9.9. Kongresu atklāj un vada LIZDA priekšsēdētājs vai vietnieks, līdz tiek ievēlētas Kongresa darba institūcijas.
- 9.10. LIZDA Kongresa kompetencē ir visi LIZDA darbības jautājumi un galvenie uzdevumi:
- pieņemt lēmumu par nozares arodbiedrības izveidošanu, pārveidošanu vai darbības izbeigšanu;
 - apstiprināt arodbiedrības Statūtus, darbības programmu, Revīzijas komisijas Nolikumu, veikt tajos grozījumus;
 - izskatīt, dot novērtējumu un apstiprināt iepriekšējā Kongresā ievēlēto institūciju pārskatus;
 - ievēlēt arodbiedrības priekšsēdētāju, vietnieku, Revīzijas komisiju un tās priekšsēdētāju;
 - apstiprināt LIZDA Padomi;
 - apspriest un izlemt svarīgus arodbiedrības darbības jautājumus.
- 9.11. LIZDA Padomes izveidotas darba grupas apkopo un iestrādā Kongresa dokumentu projektos iesniegtos priekšlikumus. Priekšlikumus Kongresam iesniedz:
- biedru sapulces – ne vēlāk kā 8 nedēļas pirms kongresa;
 - konferences delegāti – ne vēlāk kā 6 nedēļas pirms kongresa;
 - LIZDA Valde – ne vēlāk kā 5 nedēļas pirms kongresa;
 - LIZDA Padome – ne vēlāk kā 4 nedēļas pirms kongresa.
 - LIZDA Padomes izveidotās darba grupas priekšlikumus apkopo un iestrādā kongresa dokumentu projektos.
- 9.12. Priekšlikumus par LIZDA priekšsēdētāja un vietnieka kandidatūrām jāizvirza ne vēlāk kā 4 nedēļas pirms Kongresa.
- 9.13. LIZDA Padomei ir tiesības iesniegt Kongresam priekšlikumus par visiem arodbiedrības darbības jautājumiem. Jautājumu, ko izskatīšanai kongresā nav iesniegusi LIZDA Padome, un kas nav saņemts iepriekšēja priekšlikuma veidā, var tikt izskatīts Kongresā, ja par to nobalso 2/3 delegātu. Kongresa laikā iesniegto priekšlikumu izskatīšanas kārtību un termiņu nosaka Kongresa darba reglaments.
- 9.14. Pieņem lēmumu par grozījumiem Statūtos var tikai kārtējais LIZDA Kongress.
- 9.15. Kongresa pamatdokumentu projektus izsūta Kongresa delegātiem ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms Kongresa.
- 9.16. Kongresa lēmumus paraksta LIZDA priekšsēdētājs.

X. LIZDA Ārkārtas kongress

- 10.1. LIZDA Ārkārtas kongresu sasauc pēc LIZDA Padomes iniciatīvas, kā arī tad, ja to pieprasa ne mazāk kā 1/3 LIZDA Padomes dalīborganizāciju, kas pārstāv 1/3 LIZDA biedru.
- 10.2. Par Ārkārtas kongresa vietu, laiku, darba kārtību, delegātu ievēlēšanas kārtību un pārstāvniecības normu LIZDA Padome paziņo ne vēlāk kā četras nedēļas pirms kongresa.
- 10.3. LIZDA Ārkārtas kongresā piedalās Statūtu 9.3. un 9.4. punktā nosauktie dalībnieki.
- 10.4. Ārkārtas kongress izskata tikai LIZDA Padomes apstiprināto darba kārtību, un tās ietvaros tam ir tādas pašas pilnvaras kā kārtējam Kongresam.
- 10.5. Noteiktās darba kārtības ietvaros Ārkārtas kongress izskata visus priekšlikumus, kurus iesniedz 1/10 daļa delegātu, apstiprinot tos ar parakstiem, vai LIZDA Padomes dalīborganizācijas, pievienojot tiem dalīborganizācijas biedru sapulces vai konferences protokolus.

XI. LIZDA Padome

- 11.1 LIZDA Padome ir augstākā LIZDA lēmēj institūcija Kongresu starplaikos un izlemj visus svarīgākos arodbiedrības jautājumus, izņemot tos, kuri ir Kongresa kompetencē.
- 11.2. LIZDA Padomi veido visu teritoriālo arodorganizāciju priekšsēdētāji, arodorganizāciju apvienību un institūciju arodorganizāciju priekšsēdētāji, kuri pārstāv ne mazāk kā 100 biedru un, kuriem nav augstākstāvošas arodorganizācijas.
- 11.3. LIZDA Padomi veidojošās arodorganizācijas tiek sauktas par dalīborganizācijām. LIZDA

Padomes dalīborganizāciju veidošanas principus atkarībā no lietderības un biedru skaita nosaka LIZDA Padome. Dalīborganizācijas darbojas saskaņā ar nolikumu un LIZDA Statūtiem.

- 11.4. Dalīborganizāciju, kuras sastāvā ir līdz 1000 biedriem, padomē pārstāv tās priekšsēdētājs. Katri nākošie 1000 biedri dod tiesības deleģēt Padomes sastāvā papildus pārstāvi. Tā izvirzīšanas kārtību nosaka pati dalīborganizācija.
- 11.5. LIZDA priekšsēdētājs vienlaikus ir Padomes priekšsēdētājs. LIZDA priekšsēdētāja vietnieks – Padomes priekšsēdētāja vietnieks.
- 11.6. LIZDA Padomes kompetencē ir:
 - organizēt arodbiedrības darbības programmas un Kongresa lēmumu izpildi;
 - izstrādāt arodbiedrības taktiku, stratēģiju, izlemt svarīgākos arodbiedrības jautājumus, izņemot Kongresa kompetencē esošos;
 - sasaukt arodbiedrības Kongresu un noteikt delegātu pārstāvniecības kārtību;
 - apstiprināt LIZDA darbības plānu un budžetu, kontrolēt to izpildi;
 - iesniegt valsts institūcijās priekšlikumus veikt grozījumus likumos un normatīvajos aktos;
 - skaidrot arodbiedrības Statūtus un to piemērošanas kārtību, kontrolēt to ievērošanu;
 - apturēt un atcelt arodbiedrību organizāciju un to vēlēto institūciju lēmumus, ja tie ir pretrunā ar LIZDA Statūtiem un darbības pamatvirzieniem;
 - ievēlēt LIZDA Valdes locekļus un to kandidātus;
 - apstiprināt priekšsēdētāja un vietnieka darba samaksas apmēru, kā arī atbildības jomas;
 - ievēlēt arodbiedrības priekšsēdētāju, vietnieku, ja Kongresa starplaikā šie amati kļūst vakanti;
 - ievēlēt jaunus Revīzijas komisijas locekļus, ja to vietas kļuvušas vakantas;
 - apstiprināt LIZDA biroja funkcijas un struktūru;
 - reģistrēt teritoriālās arodorganizācijas, arodorganizāciju apvienības un institūciju arodorganizācijas;
 - koordinēt un vadīt LIZDA teritoriālo arodorganizāciju, arodapvienību un institūciju arodorganizāciju darbību;
 - lemt par LIZDA iestāšanos Latvijas un citu valstu arodbiedrību apvienībās, ievēlēt delegātus un pārstāvjus šajās organizācijās.
- 11.7. Padomes sēdes tiek sasauktas ne retāk kā reizi divos – trijos mēnešos. Padome ir lemttiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā 1/2 Padomes locekļu.
- 11.8. Padome lēmumus pieņem ar balsu vairākumu, un tie ir saistoši visiem LIZDA biedriem. Lēmumus paraksta Padomes priekšsēdētājs, bet viņa prombūtnē – vietnieks.
- 11.9. Katra dalīborganizācija savam Padomes loceklim nozīmē vietnieku (aizvietotāju). Ja dalīborganizācijas priekšsēdētājs – Padomes loceklis nevar ierasties uz sēdi, viņa pienākumus pilda vietnieks (aizvietotājs).

XII. LIZDA Valde

- 12.1. LIZDA Valde ir izpildinstitūcija, kas pieņem lēmumus un vada arodbiedrības darbību LIZDA Padomes starplaikā.
- 12.2. LIZDA Valdi 13 cilvēku sastāvā ievēl LIZDA Padome, iekļaujot tajā LIZDA priekšsēdētāju un viņa vietnieku, kuri vada tās darbību. Valdes sastāvu var atjaunot katru gadu.
- 12.3. LIZDA Valdes priekšsēdētājs un viņa vietnieks ir tiesīgi pārstāvēt arodbiedrību katrs atsevišķi.
- 12.4. Valdes sēdes ir lemttiesīgas, ja tajās piedalās ne mazāk kā 2/3 Valdes locekļu.
No Padomes locekļu vidus tiek ievēlēti Valdes locekļu kandidāti.
- 12.5. LIZDA Valdes kompetencē ir:
 - izskatīt un izlemt svarīgākos arodbiedrības jautājumus, izņemot Kongresa un LIZDA Padomes kompetencē esošos;
 - sniegt priekšlikumus atzinumiem par valsts normatīvajiem dokumentiem, ja tie ir saistīti ar arodbiedrības biedru sociāli ekonomiskajām tiesībām un interesēm;

- izstrādāt un apstiprināt nolikumus un instrukcijas, kas nodrošina Statūtu izpildi un arodbiedrības pārvaldi;
 - nodrošināt praktisku un metodisku palīdzību darba koplīgumu un vienošanās ar pašvaldībām izstrādāšanā;
 - nodrošināt juridisku palīdzību arodbiedrības biedriem un arodbiedrības organizācijām;
 - organizēt arodbiedrības apmācības teritoriālo arodorganizāciju, arodorganizāciju apvienību un institūciju arodorganizāciju priekšsēdētājiem, viņu vietniekiem un to aktīvam;
 - reģistrēt pirmorganizācijas;
 - izstrādāt teritoriālās arodorganizācijas, arodorganizāciju apvienības priekšsēdētāja darba samaksas nolikumu;
 - izveidot LIZDA komisijas, darba grupas;
 - izstrādāt vienotus teritoriālās arodorganizācijas, arodorganizāciju apvienības, institūcijas arodorganizācijas, pirmorganizācijas, revīzijas komisijas/revidentu darbības principus un nolikumus.
- 12.6. Valdes sēdes sasauc Valdes priekšsēdētājs, bet viņa prombūtnē – vietnieks. Sēdes sasauc pēc vajadzības, bet ne retāk kā reizi divos mēnešos.
- 12.7. Ārkārtas valdes sēdes sasauc pēc priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka vai 1/3 Valdes locekļu pieprasījuma.
- 12.8. Valdes lēmumus pieņem ar balsu vairākumu un tos paraksta Valdes priekšsēdētājs.

XIII. LIZDA priekšsēdētājs un viņa vietnieks

- 13.1. LIZDA priekšsēdētāju un vietnieku ievēl Kongress uz pieciem gadiem. Balsošanas formu nosaka Kongress.
- 13.2. LIZDA priekšsēdētājs un vietnieks ir atbildīgi par arodbiedrības darbu Padomes un Valdes sēžu starplaikā.
- 13.3. Priekšsēdētāja prombūtnes laikā viņa funkcijas pilda vietnieks.
- 13.4. Ja Kongresa starplaikā priekšsēdētāja un vietnieka amati kļūst vakanti, LIZDA Padome ievēlē amatu pienākumu izpildītājus līdz kārtējam vai ārkārtas kongresam.
- 13.5. LIZDA priekšsēdētājs ir arī LIZDA Padomes un Valdes priekšsēdētājs. LIZDA priekšsēdētājs ir tiesīgs sasaukt Padomes un Valdes sēdes.
- 13.6. LIZDA priekšsēdētājs un vietnieks bez īpaša pilnvarojuma pārstāv nozares arodbiedrības intereses visās valsts, pašvaldību un sabiedriskajās institūcijās, paužot LIZDA Kongresa, Padomes un Valdes viedokli.
- 13.7. LIZDA priekšsēdētājs un vietnieks veic saraksti ar organizācijām, iestādēm un uzņēmumiem, paraksta LIZDA dokumentus, ir kredīta rīkotāji.
- 13.8. LIZDA priekšsēdētājs izveido biroja personālsastāvu, noslēdz ar tiem darba līgumus un atbrīvo tos no darba likumā noteiktajā kārtībā.

XIV. LIZDA Revīzijas komisija

- 14.1. LIZDA Revīzijas komisija ir patstāvīga LIZDA institūcija, kuras pienākumos ietilpst sekot, kā Padome, Valde un arodorganizācijas ievēro Statūtu prasības un kā saskaņā ar Statūtiem tiek pildīti pieņemtie lēmumi.
- 14.2. Revīzijas komisijas galvenais uzdevums ir pārbaudīt LIZDA īpašuma izmantošanas pareizību, finansiālo darbību, tāmju un budžeta izpildi, grāmatvedības un citu dokumentāciju. LIZDA Revīzijas komisija koordinē visu līmeņu revīzijas komisiju/revidentu darbu. LIZDA Revīzijas komisija savu pilnvaru laikā ir tiesīga veikt pārbaudes un revīzijas visās teritoriālajās arodorganizācijās, arodorganizāciju apvienībās un institūciju arodorganizācijās. LIZDA Revīzijas komisija ir tiesīga sniegt metodisko palīdzību teritoriālo arodorganizāciju, arodorganizāciju apvienību, institūciju arodorganizāciju un pirmorganizāciju revīzijas komisijām/revidentiem.

- 14.3. LIZDA Revīzijas komisija reizi gadā iesniedz ziņojumu LIZDA Padomei, bet par savu darbu atskaitās LIZDA Kongresam.
- 14.4. Revīzijas komisiju uz 5 gadiem ievēl Kongress tā noteiktajā skaitliskajā sastāvā un kārtībā. Komisija darbojas saskaņā ar Nolikumu par Revīzijas komisiju, ko apstiprina Kongress.
- 14.5. Revīzijas komisijas priekšsēdētājs ir tiesīgs piedalīties LIZDA Padomes un Valdes sēdēs ar padomdevēja tiesībām.
- 14.6. Ar Revīzijas komisijas darbību saistītos izdevumus sedz no LIZDA kopējiem līdzekļiem.
- 14.7. Ja kaut kādu iemeslu dēļ LIZDA Revīzijas komisijas locekļu vietas kļuvušas vakantas, LIZDA Padome ievēl jaunus Revīzijas komisijas locekļus līdz kārtējam vai ārkārtas kongresam.
- 14.8. Revīzijas komisijas sēdes ir tiesīgas, ja tajās piedalās ne mazāk kā puse no revīzijas komisijas locekļu skaita. Lēmumu pieņem ar klātesošo balsu vairākumu.

XV. LIZDA akcijas savu biedru tiesību un interešu aizstāvībai

- 15.1. Savu mērķu un uzdevumu realizēšanai arodbiedrība organizē masu akcijas-mītiņus, demonstrācijas, piketus, arī streikus – kā galēju savu biedru sociāli ekonomisko tiesību aizstāvēšanas līdzekli, pamatojoties uz likumiem un citiem normatīvajiem aktiem.
- 15.2. LIZDA Padome izstrādā konkrētā kolektīvā strīda norises kārtību, kas jāievēro visām LIZDA teritoriālajām arodorganizācijām, arodapvienībām, institūciju arodorganizācijām un pirmorganizācijām.
- 15.3. Saskaņā ar šiem Statūtiem un ievērojot Latvijas Republikas Streiku likumā noteikto kārtību, LIZDA ir tiesīga pieteikt streiku nozares, teritoriālajā vai pirmorganizācijas līmenī.
- 15.4. LIZDA biedri, pirmorganizācija nevar izziņot vai uzsākt streiku bez augstākstāvošas organizācijas padomes apstiprinājuma. LIZDA teritoriālās arodorganizācijas un arodapvienības nevar uzsākt streiku bez LIZDA Padomes apstiprinājuma.
- 15.5. Lēmumu par streika pieteikšanu pieņem pirmorganizācijas biedru sapulce, kura sasaukta noteiktajā kārtībā un kurā piedalās vairāk nekā 1/2 pirmorganizācijas arodbiedrības biedru. Lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vairāk kā 1/2 no klātesošo attiecīgās pirmorganizācijas biedru skaita. Balsošanas gaitu un rezultātus protokolē.
- 15.6. Teritoriālā arodorganizācija ir tiesīga pieteikt streiku teritoriālā līmenī, ja teritoriālās organizācijas padomes sēdē piedalās vairāk nekā 1/2 no attiecīgās padomes locekļu skaita. Lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vairāk nekā 1/2 no klātesošo padomes locekļu skaita. Balsošanas gaitu un rezultātus protokolē.
- 15.7. Ja kolektīvais darba strīds radies starp nozares arodbiedrību un attiecīgo nozares pārvaldes institūciju, LIZDA ir tiesīga pieteikt nozares arodbiedrības streiku, ja par to nobalso LIZDA Padome, kurā piedalās vairāk nekā 1/2 no Padomes locekļu skaita. Lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vairāk nekā 1/2 no klātesošo locekļu skaita. Ikviens LIZDA Padomes loceklis balso atbilstoši balsošanas rezultātiem viņa pārstāvētajā organizācijā.
- 15.8. Katra LIZDA pirmorganizācija patstāvīgi lemj jautājumu par piedalīšanos streikā. Balsošanas gaitu un rezultātus protokolē.
- 15.9. LIZDA biedram nav tiesību piedalīties LIZDA Padomes nesankcionētās akcijās kā LIZDA pārstāvim.

XVI. LIZDA īpašums, finansiālā un saimnieciskā darbība

- 16.1. LIZDA ir sava manta un naudas līdzekļi. LIZDA īpašums ir visu LIZDA pirmorganizāciju, dalīborganizāciju un to institūciju rīcībā esošās materiālās, tehniskās, finansiālās vērtības un līdzekļi. Arodbiedrībai ir tiesības brīvi rīkoties ar savu īpašumu saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem.
- 16.2. LIZDA īpašumu veido:
 - ikmēneša biedru nauda;

- ienākumi no finansiālās un saimnieciskās darbības;
 - ziedojumi un dāvinājumi;
 - iegādātās, uzskaitē pieņemtās, mantotās kustamās un nekustamās vērtības;
 - citi ienākumi.
- 16.3. LIZDA finansiālos līdzekļus veido LIZDA kopējos fondos, rēķinos, teritoriālo arodorganizāciju, arodorganizāciju apvienību, institūciju arodorganizāciju un pirmorganizāciju rīcībā esošie naudas līdzekļi.
- 16.4. LIZDA arodorganizācijas likumos noteiktajā kārtībā veic grāmatvedības uzskaiti, sastāda ieņēmumu – izdevumu tāmi, pārskatu par gada finansiālo darbību. Bilanci un gada pārskatu apstiprina attiecīgās arodbiedrības vēlētais institūcijas, kā arī revīzijas komisija.
- 16.5. LIZDA patstāvīgās vienības, kurām ir juridiskās personas tiesības, var nodarboties ar saimniecisko darbību, glabāt naudas līdzekļus kredītiestādēs un saņemt peļņas procentus. Tām var piederēt kustamais un nekustamais īpašums. Par nošķirto mantu LIZDA Padome lemj likvidācijas gadījumā.
- 16.6. LIZDA patstāvīgā vienība pati atbild par savām saistībām. Ja patstāvīgajai vienībai mantas un finanšu līdzekļu nepietiek tās saistību izpildei, par arodbiedrības patstāvīgās vienības saistībām atbild LIZDA Padome.
- 16.7. LIZDA patstāvīgā vienība nav tiesīga uzņemties saistības, kas pārsniedz tai pieejamos finanšu līdzekļus, tai skaitā nav tiesīga ņemt aizņēmumus vai izsniegt galvojumus bez LIZDA Padomes saskaņojuma. Ja LIZDA patstāvīgajai vienībai mantas un finanšu līdzekļu nepietiek tās saistību izpildei, tad patstāvīgo vienību pārstāvēt tiesīgās personas, par saviem lēmumiem, kas radījuši zaudējumus arodbiedrības patstāvīgajai vienībai un/vai LIZDA, atbild normatīvajos aktos noteiktā kārtībā.
- 16.8. LIZDA finansiālās darbības pamatprincipus un biedru naudas sadalījumu starp arodbiedrības institūcijām nosaka Kongress, bet tā starplaikā LIZDA Padome, un tie ir saistoši visiem arodbiedrības biedriem un struktūrvienībām.
- 16.9. Arodbiedrības biedru nauda tiek izlietota Statūtos noteikto mērķu un uzdevumu realizēšanai:
- arodbiedrības darbības nodrošināšanai, aizstāvēt savu biedru intereses un tiesības;
 - arodbiedrības pasākumu organizēšanai (piketi, streiki u.c. akcijas);
 - vienošanos un darba kopīgumu izstrādāšanai;
 - biedru apmācībai juridiskos, ekonomiskos, sociālos un citos jautājumos;
 - ekspertu, speciālistu, darbinieku, LIZDA priekšsēdētāja, vietnieka, teritoriālo arodorganizāciju un arodapvienību priekšsēdētāju, vietnieku algošanai;
 - biedru juridiskai konsultācijai un aizstāvībai;
 - arodbiedrības informācijai un aģitācijai;
 - centralizētai palīdzībai biedriem, veidojot solidaritātes fondus. Fondu nolikumus apstiprina LIZDA Padome.
- 16.10. Peļņu, kas gūta no arodbiedrības saimnieciskās darbības, nedrīkst sadalīt starp arodbiedrības biedriem.

XVII. LIZDA darbības izbeigšana, apvienošanās, jaunas arodbiedrības dibināšana

- 17.1. Par LIZDA likvidāciju vai apvienošanos ar kādu no Latvijas arodbiedrībām, vai jaunas nozares, profesiju arodbiedrības veidošanu lemj LIZDA Kongress (īpašos gadījumos Ārkārtas kongress).
- 17.2. LIZDA var likvidēt tikai gadījumā, ja LIZDA Kongresā par to nobalso vairāk kā 2/3 Kongresa deleģātu.
- 17.3. LIZDA likvidācijas gadījumā LIZDA Kongress pieņem lēmumu par LIZDA īpašuma nodošanu Latvijas Brīvo arodbiedrību savienībai.

3. Arodbiedrības tiesības un pienākumi

Darba likums (pieņemts 20.06.2001., spēkā no 01.06.2002.)

8.pants. Tiesības apvienoties organizācijās

- (1) Darbiniekiem, kā arī darba devējiem ir tiesības brīvi, bez jebkādas tiešas vai netiešas diskriminācijas apvienoties organizācijās un iestāties tajās, lai aizstāvētu savas sociālās, ekonomiskās un profesionālās tiesības un intereses un izmantotu šo organizāciju sniegtās iespējas.
- (2) Darbinieka piederība pie minētajām organizācijām vai darbinieka vēlme iestāties tajās nevar būt par pamatu atteikumam noslēgt darba līgumu, darba līguma uzteikumam vai citādi darbinieka tiesību ierobežošanai.

Darba likums

10.pants. Darbinieku pārstāvība

- (1) Darbinieki savu sociālo, ekonomisko un profesionālo tiesību un interešu aizstāvību īsteno tieši vai ar darbinieku pārstāvju starpniecību.
Darbinieku pārstāvji *Darba likuma* izpratnē ir:
 - 1) darbinieku arodbiedrība, kuras vārdā rīkojas tās statūtos pilnvarota arodbiedrības institūcija vai amatpersona;
 - 2) darbinieku pilnvaroti pārstāvji.
- (2) Ja ir vairākas darbinieku arodbiedrības, tās kopīgām sarunām ar darba devēju pilnvaro savus pārstāvjus proporcionāli katras arodbiedrības biedru skaitam, bet ne mazāk kā vienu pārstāvi katra. Ja sarunām ar darba devēju izvirzīti vairāku arodbiedrību pārstāvji, viņi pauž vienotu viedokli.
- (3) Ja ir viena darbinieku arodbiedrība vai vairākas šādas arodbiedrības un darbinieku pilnvaroti pārstāvji, tie kopīgām sarunām ar darba devēju pilnvaro savus pārstāvjus proporcionāli pārstāvēto darbinieku skaitam, bet ne mazāk kā vienu pārstāvi katrs. Ja sarunām ar darba devēju izvirzīti vienas darbinieku arodbiedrības vai vairāku šādu arodbiedrību pārstāvji un darbinieku pilnvaroti pārstāvji, viņi pauž vienotu viedokli.

Darba likums

11.pants. Darbinieku pārstāvju tiesības un pienākumi

- (1) Arodkomitejai (darbinieku pārstāvjiem), veicot savus pienākumus, ir šādas tiesības:
 - 1) pieprasīt un saņemt no darba devēja informāciju par uzņēmuma pašreizējo ekonomisko un sociālo stāvokli un iespējamām tā izmaiņām, kā arī attiecīgo informāciju par darbaspēka nodrošināšanas pakalpojuma sniedzēja norīkoto darbinieku nodarbināšanu uzņēmumā;
 - 2) laikus saņemt informāciju un konsultēties ar darba devēju, pirms tas pieņem tādus lēmumus, kuri var būtiski ietekmēt darba samaksu, darba apstākļus un nodarbinātību uzņēmumā;
 - 3) piedalīties darba samaksas noteikumu, darba vides, darba apstākļu un darba laika organizācijas noteikšanā un uzlabošanā, kā arī darbinieku drošības un veselības aizsardzībā;
 - 4) ieiet uzņēmuma teritorijā, kā arī piekļūt darba vietām;
 - 5) rīkot darbinieku sapulces uzņēmuma teritorijā un telpās;

- 6) uzraudzīt, kā darba tiesiskajās attiecībās tiek ievēroti normatīvie akti, darba koplīgums un darba kārtības noteikumi.
- (2) Informēšana ir process, kurā darba devējs nodod informāciju darbinieku pārstāvjiem (arodbiedrībai), ļaujot tiem iepazīties ar attiecīgo jautājumu un to izpētīt. Informācija darbinieku pārstāvjiem sniedzama savlaicīgi, kā arī pienācīgā veidā un apjomā.
- (3) Konsultēšanās ir viedokļu apmaiņa un dialogs starp darbinieku pārstāvjiem (arodbiedrību) un darba devēju ar mērķi panākt vienošanos. Konsultēšanās veicama atbilstošā līmenī, savlaicīgi, kā arī pienācīgā veidā un apjomā, lai darbinieku pārstāvji varētu saņemt pamatotas atbildes.
- (4) Darbinieku pārstāvju (arodkomitejas) tiesības izmantojamas tā, lai nemazinātu uzņēmuma darbības efektivitāti.
- (5) Darbinieku (arodkomitejas) pārstāvjiem un ekspertiem, kuri sniedz palīdzību darbinieku pārstāvjiem, ir pienākums neizpaust viņu rīcībā nonākušo informāciju, kas ir darba devēja komercnoslēpums. Darba devēja pienākums ir rakstveidā norādīt, kura informācija uzskatāma par komercnoslēpumu. Pienākums neizpaust informāciju attiecas uz darbinieku (arodkomitejas) pārstāvjiem un ekspertiem, kuri sniedz palīdzību darbinieku pārstāvjiem, arī pēc viņu darbības izbeigšanās.
- (6) Darbinieku (arodkomitejas) pārstāvja pienākumu veikšana nevar būt par pamatu atteikumam noslēgt darba līgumu, darba līguma uzteikumam vai citādi darbinieka tiesību ierobežošanai.

Darba likums

94.pants. Darbinieka tiesību un interešu aizsardzība uzņēmumā

- (1) Darbiniekam ir tiesības savu aizskarto tiesību vai interešu aizsardzības nolūkā iesniegt sūdzību uzņēmumā attiecīgi pilnvarotai personai. Tiesības iesniegt sūdzību, lai aizstāvētu darbinieka tiesības un intereses, ir arī darbinieku pārstāvjiem.
- (2) Sūdzību izskata un atbildi par pieņemto lēmumu sniedz nekavējoties, bet ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc sūdzības saņemšanas. Darbiniekam un darbinieku pārstāvim ir tiesības piedalīties sūdzības izskatīšanā, sniegt paskaidrojumus un izteikt savu viedokli.
- (3) Nav pieļaujama jebkādu nelabvēlīgu seku radīšana darbiniekam sakarā ar sūdzības iesniegšanu un izskatīšanu.

3.1. Darba koplīgumu slēgšana

Darba koplīgumu tiesiskais regulējums ietverts Latvijas Republikas Satversmē un Darba likumā.

Latvijas Republikas Satversme (pieņemts 15.02.1922., spēkā no 07.11.1922.)

108.p. Strādājošajiem ir tiesības uz koplīgumu, kā arī tiesības streikot. Valsts aizsargā arodbiedrību brīvību.

Darba likums

17.pants. Darba koplīguma saturs un forma

- (1) Darba koplīgumā puses vienojas par noteikumiem, kas regulē darba tiesisko attiecību saturu, īpaši darba samaksas un darba aizsardzības organizāciju, darba tiesisko attiecību nodibināšanu un izbeigšanu, darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu, kā arī darba kārtības, darbinieku sociālās aizsardzības un citus ar darba tiesiskajām attiecībām saistītus jautājumus, un nosaka savstarpējās tiesības un pienākumus.
- (2) Bez īpašas norunas darba koplīguma puses:
 - 1) darba koplīguma spēkā esamības laikā atturas no pasākumiem, kas vērsti uz vienpusēju tā noteikumu grozīšanu, ja normatīvajos aktos vai darba koplīgumā nav noteikts citādi;
 - 2) gādā, lai darba koplīguma noteikumus ievērotu un pildītu gan darba devējs, gan darbinieki.
- (3) Darba koplīgums slēdzams rakstveidā.

Darba likums

18.pants. Darba koplīguma puses

- (1) Darba koplīgumu uzņēmumā slēdz darba devējs un darbinieku arodbiedrība vai darbinieku pilnvaroti pārstāvji, ja darbinieki nav apvienojušies arodbiedrībā.

Darba likums

19.pants. Darba koplīguma spēks laikā

- (1) Darba koplīgumu noslēdz uz noteiktu laiku vai uz noteikta darba izpildīšanas laiku. Darba koplīgums stājas spēkā tā noslēgšanas dienā, ja šajā koplīgumā nav noteikts cits spēkā stāšanās laiks. Ja darba koplīgumā nav norādīts spēkā esamības laiks, šis koplīgums uzskatāms par noslēgtu uz vienu gadu.
- (2) Darba koplīgumu pirms termiņa var izbeigt, pamatojoties uz:
 - 1) pušu vienošanos;
 - 2) vienas puses uzteikumu, ja šādas tiesības ir nolīgtas darba koplīgumā.
- (3) Pēc darba koplīguma izbeigšanās tā noteikumi ir spēkā līdz jauna darba koplīguma spēkā stāšanās laikam, ja puses nav vienojušās citādi.

Darba likums

21.pants. Darba koplīguma noslēgšanas kārtība

- (1) Darba koplīgumu noslēgt ierosina darbinieku (arodbiedrības) pārstāvji vai darba devējs. Darba devējs, darba devēju organizācija vai darba devēju organizāciju apvienība nav tiesīga atteikties no sarunām par darba koplīguma slēgšanu.
- (2) Rakstveida atbilde uz priekšlikumu noslēgt darba koplīgumu sniedzama 10 dienu laikā no priekšlikuma saņemšanas dienas.
- (3) Darba koplīguma noslēgšanai puses rīko sarunas, vienojoties par darba koplīguma projekta izstrādāšanas un apspriešanas kārtību. Puses uz šīm sarunām var uzaicināt speciālistus, izveidot darba grupas, iekļaut tajās vienādā skaitā abu pušu pārstāvjus, kā arī patstāvīgi izstrādāt darba koplīguma projektu.
- (4) Darba devējam pēc darbinieku pārstāvju pieprasījuma ir pienākums sniegt viņiem darba koplīguma noslēgšanai nepieciešamo informāciju.
- (5) Ja sarunu gaitā vienas puses iebildumu dēļ netiek panākta vienošanās par darba koplīguma projekta izstrādāšanas un apspriešanas kārtību vai darba koplīguma saturu, šai pusei ir pienākums ne vēlāk kā 10 dienu laikā sniegt rakstveida atbildi uz otras puses izteiktajiem priekšlikumiem. Ja saņemts darba koplīguma projekts kopumā, rakstveida atbilde sniedzam ne vēlāk kā viena mēneša laikā, un tajā puse norāda savus iebildumus un priekšlikumus attiecībā uz šo projektu.
- (6) Ikvienam darbiniekam ir tiesības rakstveidā iesniegt darba koplīguma pusēm savus priekšlikumus attiecībā uz darba koplīguma projektu.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss (pieņemts 07.12.1984., spēkā no 01.07.1985.)

166.⁷.pants. Darba koplīguma noslēgšana un darba koplīguma noteikumu neizpilde

Par atteikšanos vest sarunas par darba koplīguma slēgšanu vai par koplīguma noteikumu neizpildi – uzliek naudas sodu fiziskajām personām vai valdes locekļiem līdz septiņsimt euro.

Darba likums

22.pants. Darba koplīguma apstiprināšana

- (1) Uzņēmumā noslēgtā darba koplīguma spēkā esamībai nepieciešama tā apstiprināšana darbinieku kopsapulcē (konferencē), izņemot tos darba koplīgumus, kurus noslēguši darba devējs un darbinieku arodbiedrība, kas pārstāv vismaz 50 procentus uzņēmuma darbinieku.
- (2) Darba koplīgumu ar klātesošo vienkāršu balsu vairākumu apstiprina darbinieku kopsapulcē, kurā piedalās vismaz puse no attiecīgā uzņēmuma darbiniekiem.

Darba likums

23.pants. Darba koplīguma noteikumu grozīšana

Darba koplīguma noteikumus tā spēkā esamības laikā puses groza šajā koplīgumā noteiktajā kārtībā. Ja šāda kārtība nav noteikta, to dara Darba likuma 21.pantā paredzētajā kārtībā.

3.2 Darba kārtības noteikumu pieņemšana

Darba likums

55.pants. Darba kārtības noteikumi

- (1) Darba devējs, kas uzņēmumā parasti nodarbina ne mazāk kā 10 darbiniekus, konsultējoties ar darbinieku (arodbiedrības) pārstāvjiem, pieņem darba kārtības noteikumus.

3.3. Darba attiecību izbeigšanas saskaņošana ar arodbiedrību

Darba likums

110.pants. Darba līguma uzteikšana darbinieku arodbiedrības biedram

- (1) Darba devējam aizliegts uzteikt darba līgumu darbiniekam – arodbiedrības biedram – bez attiecīgās arodbiedrības iepriekšējas piekrišanas, izņemot gadījumus, kas noteikti *Darba likuma* 47.panta pirmajā daļā un 101.panta pirmās daļas 4., 8. un 10.punktā.
- (2) Darbinieku arodbiedrībai ir pienākums laikus, bet ne vēlāk kā septiņu darbdienu laikā pēc darba devēja pieprasījuma saņemšanas informēt darba devēju par savu lēmumu. Ja darbinieku arodbiedrība septiņu darbdienu laikā neinformē darba devēju par savu lēmumu, uzskatāms, ka darbinieku arodbiedrība piekrīt darba devēja uzteikumam.
- (3) Darba devējs var uzteikt darba līgumu ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kad saņemta darbinieku arodbiedrības piekrišana.
- (4) Ja darbinieku arodbiedrība nepiekrīt darba līguma uzteikumam, viena mēneša laikā no atbildes sniegšanas dienas darba devējs var celt prasību tiesā par darba līguma izbeigšanu.

LIZDA Padome 15.03.2017. apstiprināja Darba likuma 110.panta minētā uzteikuma saskaņošanas kārtību:

1. pieņemt lēmumu par piekrišanas došanu darbinieka – arodbiedrības biedra – atlaišanai no darba sakarā ar darba devēja uzteikumu ir tiesīga arodbiedrības pirmorganizācija, kurā attiecīgais biedrs sastāv uzskaitē, arodkomiteja;
2. ja darba līgums tiek uzteikts vēlētas arodbiedrības institūcijas (arodkomitejas/valdes) loceklim, lēmumu pieņem augstākstāvoša arodbiedrības institūcija;
3. ja darba līgums tiek uzteikts izglītības iestādes vadītājam – LIZDA biedram, jautājumu izskata un lēmumu pieņem LIZDA teritoriālās arodbiedrības valde (valdes izveidota komisija);
4. ja darba līgums tiek uzteikts LIZDA Padomes dalīborganizācijas (piemēram, augstskolas) vai institūcijas arodbiedrības (piemēram, koledža) vēlētas arodbiedrības institūcijas (arodkomitejas/valdes) loceklim, vai attiecīgo izglītības iestāžu vadītājiem (LIZDA biedriem), lēmumu pieņem LIZDA Valde (valdes izveidota komisija).

Šajā lēmumā noteikto kārtību ieteikt iekļaut izglītības iestāžu darba koplīgumos.

3.4. Darba aizsardzība

Darba aizsardzības likums (Pieņemts 20.06.2001., spēkā no 01.01.2002.)

20.pants. Nodarbināto pārstāvība darba aizsardzības jomā

- (1) Uzņēmumā vai tā struktūrvienībā, kurā nodarbināti pieci vai vairāki nodarbinātie, šie nodarbinātie vai viņu pārstāvji (arodbiedrība), ņemot vērā nodarbināto skaitu, uzņēmuma darbības raksturu un darba vides risku, var ievēlēt vienu vai vairākas uzticības personas.

- (2) Ja uzņēmumā vai tā struktūrvienībā ievēlētas vismaz divas uzticības personas, tās no sava vidus ievēlē galveno uzticības personu.
- (3) Darba devējs nodrošina uzticības personas ar nepieciešamajiem līdzekļiem, kā arī darba laika ietvaros piešķir tām laiku, kas uzticības personu pienākumu veikšanai noteikts koplīgumā vai citā rakstveida līgumā starp darba devēju un nodarbinātajiem, lai uzticības persona varētu īstenot savas tiesības un pienākumus darba aizsardzības jomā. Darba devējs izmaksā uzticības personām vidējo izpeļņu par šo laiku.

Darba aizsardzības likums

21.pants. Uzticības personas līdzdalība darba vides iekšējā uzraudzībā

- (2) Pārstāvot nodarbināto intereses darba aizsardzības jomā, uzticības personai ir tiesības:
 - 1) brīvi izteikt pamatotu gan nodarbināto, gan savu viedokli par uzņēmuma darba aizsardzības sistēmu, tai skaitā darba vides iekšējo uzraudzību;
 - 2) saņemt no darba devēja informāciju, kas attiecas uz darba aizsardzības sistēmu uzņēmumā un ir nepieciešama uzticības personas pienākumu veikšanai;
 - 3) piekļūt darba vietām saskaņā ar uzņēmumā noteikto kārtību;
 - 4) ierosināt, lai darba devējs veic darba vides riska faktoru mērījumus, ja saņemtas nodarbināto sūdzības par veselībai kaitīgiem darba vides riska faktoriem;
 - 5) ierosināt veikt atkārtotu darba vides risku novērtēšanu darba vietās, kurās noticis nelaimes gadījums vai radušies nopietni un tieši draudi nodarbinātā dzīvībai un veselībai;
 - 6) pieprasīt, lai darba devējs veic darba aizsardzības pasākumus, un izteikt priekšlikumus, kuru īstenošana novērstu vai mazinātu risku nodarbināto drošībai un veselībai;
 - 7) ierosināt, lai darba devējs noslēdz ar nodarbinātajiem vienošanos par darba aizsardzības pasākumu, tiem nepieciešamo līdzekļu un to izmantošanas kārtības noteikšanu saskaņā ar darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kā arī piedalīties sarunās par darba koplīguma nosacījumiem un grozījumiem darba aizsardzības jomā;
 - 8) kopā ar Valsts darba inspekcijas amatpersonām piedalīties darba vietu pārbaudēs.

3.5. Darba strīdi

Darba strīdu likums (Pieņemts 26.09.2002., spēkā no 01.01.2003.)

6.pants. Darba strīdu komisija

- (1) Par darba strīdu komisijas izveidi uzņēmumā darba devējs un darbinieku pārstāvji noslēdz rakstveida vienošanos, kurā nosaka darba strīdu komisijas skaitlisko sastāvu, darba strīdu komisijas locekļu ievēlēšanas kārtību, kompetenci, individuālu tiesību strīdu izšķiršanas procesuālo kārtību, termiņus, kā arī citus jautājumus, kas saistīti ar darba strīdu komisijas darbību. Vienošanās par darba strīdu komisijas izveidi var ietvert darba koplīgumā. Izmaksas, kas saistītas ar darba strīdu komisijas izveidošanu un darbību, sedz darba devējs, ja vienošanās neparedz citādi.

Darba strīdu likums

8.pants. Arodbiedrību tiesības pārstāvēt savus biedrus

Arodbiedrībām ir tiesības bez īpaša pilnvarojuma pārstāvēt savus biedrus individuālu tiesību strīdu izšķiršanā, kā arī celt prasību tiesā savu biedru interesēs.

4. Pirmorganizācijas priekšsēdētāja uzdevumi

1. Pārstāv un aizstāv biedru intereses darba tiesību, darba samaksas, darba slodzes, kvalifikācijas celšanas, darba kārtības, darbinieku sociālās aizsardzības u.c. jautājumos.
2. Veic darba aizsardzības, darba vides un darba apstākļu sabiedrisku uzraudzību.
3. Izstrādā un slēdz darba koplīgumu. Kontrolē tā izpildi.
4. Palīdz risināt konfliktsituācijas iestādē.
5. Informē un izglīto biedrus juridiskajos, sociālajos, arodbiedrības u.c. jautājumos.
6. Iesaista arodbiedrībā jaunus biedrus.
7. Kopīgi ar darba devēju, pašvaldību risina biedru sociālās problēmas.
8. Sniedz materiālo palīdzību atbilstoši novadu, starpnovadu, pilsētu dalīborganizācijās izveidoto sociālās palīdzības fondu nolikumiem.
9. Izplata informāciju par arodbiedrības darbību, izvieto informatīvus materiālus darbiniekiem pieejamā vietā.
10. Veido pozitīvu mikroklimatu kolektīvā, organizē kultūras un sporta pasākumus, lai vienotu darbiniekus.

www.lizda.lv

5. Atskaišu un vēlēšanu norise pirmorganizācijā

Sapulce (konference)

1. Arodbiedrības pirmorganizācija atskaites sapulci (konferenci) rīko katru gadu.
2. Arodbiedrības sapulcē var piedalīties visi arodbiedrības biedri un izteikt savu viedokli par arodbiedrības paveikto darbu, priekšlikumus darba uzlabošanai u.tml.
3. Skaitliski lielās arodbiedrības pirmorganizācijās (vairāk nekā 50 biedru) var sasaukt konferenci.
4. Sapulci (konferenci) sasauc arodkomiteja vai priekšsēdētājs, kā arī, ja to pieprasa ne mazāk kā 1/3 arodbiedrības biedru.

Sapulces (konferences) pilntiesīgums

1. Arodbiedrības sapulce ir pilntiesīga, ja tās darbā piedalās vairāk nekā puse uzskaitē esošo biedru. Konference ir pilntiesīga, ja tās darbā piedalās ne mazāk kā puse ievēlēto delegātu. Ja noteiktajā laikā sapulcē (konferencē) nepiedalās nepieciešamais biedru vai delegātu skaits, tad ne vēlāk kā nedēļas laikā sasaukama otra sapulce (konference) ar to pašu dienas kārtību.
2. Otrreizēja sapulce (konference) ir pilntiesīga pie mazāka dalībnieku skaita, ja tam neiebilst novada, starpnovadu, pilsētas aroorganizācija.
3. Sapulces (konferences) lēmumi ir pieņemti, ja par tiem nobalso vairāk nekā puse to dalībnieku (delegātu).

Vēlēšanu termiņi

1. Saskaņā ar LIZDA Statūtu 17.9.pantu LIZDA biedru sapulci (konferenci) sasauc pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā reizi gadā (gada pārskata sapulce (konference)). Pārvēlēšanu sapulce (konference) notiek ne retāk kā reizi 5 gados, bet obligāti gadā pirms LIZDA Kongresa.
2. Pirmstermiņa vēlēšanas var notikt, ja to pieprasa 1/3 arodbiedrības biedru.

Biedru un delegātu informēšana

1. Arodbiedrības biedrs par vēlēšanas sapulces laiku, vietu un dienas kārtību jāinformē savlaicīgi, vismaz divas nedēļas iepriekš. Par konferences sasaukšanas laiku, vietu un dienas kārtību jāziņo ne vēlāk kā mēnesi pirms tās norises.
2. Sapulce (konference) var notikt pēc darba vai brīvdienā. Tikai saskaņojot ar darba devēju, sapulci (konferenci) var sasaukt darba laikā.

Dokumentu un materiālu saraksts atskaišu – vēlēšanas sapulces (konferences) organizēšanai

1. Arodbiedrības biedru (konferences delegātu) saraksts.
2. Darba kārtības projekts.
3. Arodkomitejas pārskats par paveikto darbu (apstiprināts arodkomitejas sēdē).
4. Revīzijas komisijas/revidenta ziņojums.
5. Sapulces (konferences) lēmuma projekts (8.pielikums).
6. Priekšlikumi sapulces (konferences) vadītāja/sekretariāta sastāva un protokolista kandidatūrām (projekts).

7. Balsu skaitīšanas komisijas un redakcijas komisijas sastāvs (projekts).
8. Revīzijas komisijas sastāva (revidenta) kandidatūras (projekts).

Atskaites – vēlēšanu sapulces (konferences) norises kārtība

1. Dalībnieku informēšana par klātesošo sapulces dalībnieku (konferences delegātu) skaitu un lēmuma pieņemšana par sapulces (konferences) atklāšanu.
2. Sapulces (konferences) vadītāja/sekretariāta un protokolista apstiprināšana.
3. Balsu skaitīšanas komisijas un redakcijas komisijas ievēlēšana.
4. Darba kārtības apstiprināšana.
5. Pirmorganizācijas priekšsēdētāja ziņojums par pārskatu.
6. Revīzijas komisijas ziņojums.
7. Ziņojumu apspriešana.
8. Arodkomitejas darba novērtēšana (balsojot).
9. Revīzijas komisijas ziņojuma apstiprināšana (balsojot).
10. Priekšsēdētāja, vietnieka un revīzijas komisijas/revidenta vēlēšanas (kandidatūru izvirzīšana, apspriešana, balsošana).
11. Balsu skaitīšanas komisijas ziņojums par vēlēšanu rezultātiem.
12. Sapulces (konferences) lēmuma pieņemšana.
13. Sapulces (konferences) noslēgums.

Atskaites ziņojums

1. Sapulcē (konferencē) par padarīto darbu atskaitās priekšsēdētājs un arodkomiteja. Atskaites ziņojumu gatavo visa arodkomiteja.
2. Atskaites ziņojumā vēlams atspoguļot:
 - īsu informāciju par arodorganizācijas paveikto;
 - biedru skaita pieaugumu vai samazinājumu, PO finanšu līdzekļu izlietošanu;
 - arodbiedrības veiktos pasākumus biedru aizstāvēbai iestādes, novada, pilsētas un valsts mērogā (problēmu risināšana, vēstulju un telefona akcijas, piketi, streiki, vienošanās ar pašvaldību, darbs dažādās komisijās, darba grupās, piemaksu noteikšanā par darba kvalitāti, prēmiju sadalē u.c.);
 - informāciju par konstatētajiem un novērstajiem gadījumiem darba samaksas un tiesiskās aizstāvēbas jomā;
 - darba kopīguma izpildi, priekšlikumus jaunajam darba kopīgumam;
 - sociālā dialoga risināšanu, vienošanās noslēgšanu ar novada/pilsētas pašvaldību;
 - sadarbību ar vietējo pašvaldību, profesionālajām un citām nevalstiskajām organizācijām;
 - darba aizsardzības jautājumu risināšanu, darba aizsardzības uzticības personu darbību (konstatētie fakti, kas var radīt kaitējumu darbinieku, izglītojamo veselībai un dzīvībai);
 - arodkomitejas apmācības;
 - biedru, izglītojamo vecāku informēšanu par problēmām izglītības sistēmā, arodbiedrības aktivitātēm;
 - secinājumus un ierosinājumus arodbiedrības darbības turpmākai uzlabošanai.
3. Atskaites ziņojumu apstiprina arodkomitejas sēdē.

Ziņojumu apspriešana, debates

1. Arodkomitejas pārskatu un revīzijas komisijas ziņojumu iesakām apspriest vienlaicīgi. Tie, kuri vēlas uzstāties, sapulces (konferences) vadītājam piesakās mutiski vai rakstiski. Tas atkarīgs no sapulces (konferences) pieņemtā darba reglamenta. Sapulces (konferences) vadītājs vārdu dod tādā secībā, kādā runātāji pieteikušies. Debates tiek pārtrauktas, ja sapulces (konferences) vadītājam iesniegts šāds priekšlikums un par to nobalso sapulces (konferences) dalībnieku vairākums.

2. Redakcijas komisija izvērtē debatēs izteiktos/iesniegtos priekšlikumus un papildina sapulces (konferences) lēmuma projektu. Lēmuma projekta pamatlīnijas iesakām arodkomitejai izveidot jau pirms sapulces.
3. Sapulces (konferences) lēmumi ir saistoši visiem pirmorganizācijas biedriem.

Kandidatūru apspriešana

1. Kandidatūru izvirzīšana arodkomitejas sastāvam, priekšsēdētāja amatam un revīzijas komisijai notiek pēc arodkomitejas pārskata un revīzijas komisijas ziņojuma apspriešanas. Pirms vēlēšanām nobalso par arodkomitejas un revīzijas komisijas skaitlisko sastāvu un kandidatūrām, priekšsēdētāja amata kandidātu. Sapulces (konferences) dalībnieki var pieprasīt apspriest izvirzītās kandidatūras.
2. Sapulces (konferences) dalībnieki kandidatūras apspriež tādā secībā, kādā tās izvirzītas. Katrs arodbiedrības biedrs (konferences delegāts) ir tiesīgs apspriest, kritizēt un ieteikt svītrot no arodkomitejas, priekšsēdētāja vai revīzijas komisijas locekļu kandidātu saraksta jebkuru kandidatūru. Ja izteikts priekšlikums pārtraukt kandidatūru apspriešanu vai neieklāut kādu kandidatūru, tas tiek lemts, atklāti balsojot.

Balsošanas veidi un balsu skaitīšanas komisija

1. Par atklātu vai aizklātu balsošanas veidu lemj sapulces (konferences) dalībnieki. Statūti paredz, ka aizklāti balso, ja to pieprasa ne mazāk kā viena trešdaļa klātesošo sapulces (konferences) dalībnieku.
2. Balsu skaitīšanas komisiju, tās skaitlisko un vārdisko sastāvu nosaka sapulce (konference) un, atklāti balsojot, to ievēlē.
3. Aizklāta balsošana notiek šādā kārtībā. Balsu skaitīšanas komisija pirms vēlēšanām:
 - sagatavo vēlēšanu sarakstus;
 - aizzīmogo vēlēšanu urnu;
 - balsu skaitīšanas komisijas priekšsēdētājs izskaidro sapulces (konferences) dalībniekiem aizklātas vēlēšanas kārtību;
 - komisija locekļi izsniedz katram sapulces dalībniekam (konferences delegātam) vienu vēlēšanu sarakstu arodkomitejas, priekšsēdētāja un revīzijas komisijas ievēlēšanai;
 - komisijas locekļi sapulces dalībnieku (konferences delegātu) sarakstos veic atzīmi par vēlēšanu sarakstu saņemšanu.
4. Katrs sapulces dalībnieks (konferences delegāts) aizklāti balsojot, ir tiesīgs svītrot atsevišķas vai visas kandidatūras un ierakstīt jaunas kandidatūras.
5. Balsu skaitīšanas komisija saskaita visas balsis "par" un "pret" par katru kandidatūru. Tad raksta balsu skaitīšanas protokolu, kurā min visus balsošanas rezultātus. Protokolu paraksta visi balsu skaitīšanas komisijas locekļi. Balsu skaitīšanas komisijas telpās var atrasties tikai komisijas locekļi. Balsu skaitīšanas komisija ziņo sapulcei (konferencei) vēlēšanu rezultātus par katru kandidatūru atsevišķi. Ievēlētas ir tās kandidatūras, kuras ir saņēmušas vairāk nekā pusi to biedru balsu, kuri piedalās sapulcē (konferencē).
6. Balsu skaitīšanas protokoli iegūst likumīgu spēku tad, kad tos apstiprina sapulces (konferences) dalībnieku vairākums.
7. Ja balsošanas rezultātā arodkomitejas vai revīzijas komisijas sastāvā ievēlēts vairāk vai mazāk biedru, kā bija nolemts, tad sapulce (konference) atklāti balsojot, var pieņemt lēmumu par jaunu skaitlisko sastāvu saskaņā ar aizklātās balsošanas rezultātiem. Tomēr, ja sapulce (konference) nobalso par iepriekšējo skaitlisko sastāvu, tad notiek atkārtota jaunu kandidatūru apspriešana un aizklāta balsošana.
8. Delegāti uz novada, starpnovadu, pilsētas arodbiedrības konferences tiek ievēlēti saskaņā ar novada, starpnovadu, pilsētas arodbiedrības noteikto ievēlēšanas kārtību un pārstāvniecības normām. Procedūra tāda pati kā vēlot arodkomiteju.
9. Jaunieievēlētā arodkomiteja pēc sapulces (konferences) sapulcējas uz savu pirmo organizatorisko

sanāksmi. Ja sapulcē (konferencē) nav ievēlēts arodkomitejas priekšsēdētājs, tad atklāti balsojot, ar balsu vairākumu tiek ievēlēts priekšsēdētājs, vietnieks. Var ievēlēt arī dažādu komisiju priekšsēdētājus.

Revīzijas komisija

Revīzijas komisija/revidents katru gadu kontrolē arodorganizācijas finansiālo, organizatorisko darbību un savā ziņojumā iesaka, kā uzlabot darbu. Revīzijas komisijas ziņojumu apstiprina komisijas sēdē.

Sapulces (konferences) protokoli

1. Atskaišu-vēlēšanu sapulces protokoli un balsu skaitīšanas zīmes glabājas arodorganizācijā līdz jaunām vēlēšanām. Pēc vēlēšanām vecās balsu skaitīšanas zīmes tiek iznīcinātas, sastādot aktu, kuru paraksta arodkomitejas un revīzijas komisijas priekšsēdētāji. Protokoli tiek glabāti 5 gadus.
2. Desmit dienu laikā pēc atskaites-vēlēšanu sapulces, pirmorganizācija iesniedz augstākstāvošai arodorganizācijai atskaites – vēlēšanu sapulces protokola otro eksemplāru un delegātu sarakstu dalīborganizācijas konferencei.

Piezīme:

1. Nelielās arodorganizācijās arodkomitejas vietā sapulce var ievēlēt tikai arodorganizācijas priekšsēdētāju.
2. Sapulce (konference) var ievēlēt tikai arodkomitejas sastāvu un deleģēt arodkomitejai lemt par priekšsēdētāja ievēlēšanu.

Obligātā dokumentācija pirmorganizācijā

Nr.	Dokumenta nosaukums	Glabāšanas laiks
1.	LIZDA Statūti	Pastāvīgi
2.	Pirmorganizācijas (PO) reģistrācijas apliecība	Pastāvīgi
3.	Biedru iesniegumi par uzņemšanu arodbiedrībā (1.pielikums)	Pastāvīgi
4.	PO biedru saraksts (regulāri jāatjauno un par izmaiņām nekavējoshi jāpaziņo savas dalīborganizācijas priekšsēdētājam/ai)	Pastāvīgi
5.	PO sapulču protokoli par priekšsēdētāja, vietnieka, arodkomitejas/valdes, revīzijas komisijas/revidenta ievēlēšanu, pārvēlēšanu (2.pielikums)	Pastāvīgi
6.	Revīzijas komisijas/revidenta slēdzieni	10 gadi
7.	Darba koplīgums/ vienošanās ar pašvaldību (3.pielikums)	Pastāvīgi
8.	Akts par finanšu līdzekļu, dokumentu nodošanu jaunievēlētajam priekšsēdētājam (4.pielikums)	Pastāvīgi
9.	PO sapulču protokoli par: gada pārskatu, darba koplīguma/ vienošanās pieņemšanu, darba aizsardzības uzticības personas ievēlēšanu, finanšu tāmes un atskaišu apstiprināšanu	5 gadi
10.	PO arodkomitejas/valdes sēžu protokoli par: jaunu biedru uzņemšanu, dažādu jautājumu apspriešanu, lēmumu pieņemšanu, pabalstu piešķiršanu, dažādu komisiju sastāvu apstiprināšanu u.c.	5 gadi

11.	Atskaites (finanšu, PO statistikas (5.pielikums), gada pārskats par padarīto darbu) – 1 gadu pēc arodkomitejas/valdes pilnvaru izbeigšanās	Līdz nomaīnai
12.	Iesniegumi par biedru izstāšanos no arodbiedrības (6.pielikums)	5 gadi
13.	PO darba plāni (gada)	5 gadi
14.	Uzskaitē par PO arodkomitejas līdzdalību darba grupās vai komisiju sastāvā	5 gadi
15.	LIZDA lēmumi, informatīvie izdevumi (aktualizēti – spēkā esoši)	Līdz nomaīnai
16.	Dalīborganizāciju lēmumi, informatīvie materiāli	Līdz nomaīnai
17.	Uzskaitē par biedriem, kuri piedalījušies/mācījušies arodbiedrības rīkotajosursos, semināros	5gadi

www.lizda.lv

6. Arodbiedrības pakalpojumi

Biedru interešu aizstāvība un sociālais dialogs nacionālā un pašvaldību līmenī

Arodbiedrība sociālajā dialogā aizstāv biedru intereses attiecībā ar darba devēju, kā arī pašvaldības, Izglītības un zinātnes ministrijas, Ministru kabineta, Saeimas, Eiropas Savienības, Pasaules Izglītības darbinieku arodbiedrības un citās institūcijās. Arodbiedrība piedalās LR normatīvo aktu izstrādāšanā, kas skar darba apstākļus, darba samaksu un citus darba un sociālās attīstības jautājumus, kā arī sniedz atzinumus par dažādiem normatīvo aktu projektiem. Arodbiedrība kontrolē darba likumdošanas un darba aizsardzības normu ievērošanu jautājumos, kas skar biedru intereses.

Darba devējam ir aizliegts uzteikt darba līgumu darbiniekam (LIZDA biedram) bez arodbiedrības piekrišanas.

**Mums patiesi ir svarīgs Tavs viedoklis
aktuālu izglītības un zinātnes problēmu risināšanā,
tādēļ izmanto savas līdzdalības iespējas!**

Bezmaksas konsultācijas par nozares jautājumiem

Kas obligāti ir jāatrunā darba līgumā? Vai ar pedagogu ir atļauts slēgt darba līgumu uz noteiktu laiku? Cik liels atlaišanas pabalsts pienākas pedagogam darbinieku skaita samazināšanas gadījumā? Vai skolotājs ir tiesīgs strādāt blakus darbā citā izglītības iestādē? Vai pedagogam drīkst piešķirt prēmijas? Vai skolotāja kopējais darba stundu skaits drīkst pārsniegt 40 stundas nedēļā? Kāds atvaļinājums pienākas pedagogam? Šie ir daži no jautājumiem, kuri ikdienā tiek uzdoti LIZDA speciālistiem. Biedri konsultācijas var saņemt klātienē savas darba vietas LIZDA arodorganizācijā, savā LIZDA dalīborganizācijā vai LIZDA birojā Rīgā.

**Ja Tev vai biedram ir radies aktuāls jautājums, tad izmanto
iespēju un pasakies kvalitatīvai konsultācijai
darba tiesību, darba drošības,
ekonomiskajos un sociālajos jautājumos!**

Profesionāla juridiskā aizsardzība un palīdzība

Arodbiedrība biedriem nodrošina bezmaksas juridisko un tiesisko aizsardzību, sniedz palīdzību darba koplīgumu izstrādē un noslēgšanā, iesniegumu noformēšanā, darba kārtības noteikumu izstrādē, darba strīdu un citos gadījumos.

Labvēlīgāki darba noteikumi un garantijas darba koplīgumā

Arodbiedrība slēdz darba koplīgumu, kas ir darba devēja un darbinieku rakstiska vienošanās par labvēlīgākiem noteikumiem darbiniekiem, nekā noteikts Darba likumā, darba līgumā un citos normatīvajos dokumentos. Koplīguma būtība ir sabalansēt darbinieku vajadzības un vēlmes ar darba devēja iespējām. Koplīgums neaizstāj katra darbinieka noslēgto darba līgumu ar darba devēju.

**Vai Jūsu darba vietā ir noslēgts darba koplīgums
un kādus labvēlīgākus noteikumus biedriem tas paredz?**

Noderīga informācija

Izglītības un zinātnes aktualitātes, arodbiedrības aktivitātes, kolēģu labo darbu pieredze, biedru iespējas un noderīga informācija par darba tiesībām – e-ziņu lapā – mediju monitoringā, žurnālā „LIZDA Vēstnesis”, www.lizda.lv un sociālajos tīklos, informatīvajos izdevumos, biedru sanāksmēs, pasākumos un semināros.

Apdrošināšana pret nelaimes gadījumiem (24h/7 dienas nedēļā)

LIZDA nelaimes gadījumu fonda palīdzība arodbiedrības biedriem nelaimes gadījumos – iespēja strādājošam LIZDA biedram gūt materiālo palīdzību līdz 2 500 eiro (kompensāciju par traumu, dienas naudu, slimnīcas un ārstēšanās izdevumu atlīdzību u.tml.), ja biedrs cietis nelaimes gadījumā Latvijas teritorijā.

**Ja Tavā PO biedrs cietis nelaimes gadījumā,
tad aizpildi veidlapu (7.pielikums) un kopā ar nepieciešamajiem
dokumentiem nosūti to LIZDA Nelaimes gadījumu Fondam (fonds@lizda.lv)!**

Sociālās palīdzības fonds

Arodbiedrības sociālās palīdzības fondi atbilstoši LIZDA dalīborganizāciju apstiprinātajiem nolikumiem biedriem sniedz finansiālu atbalstu dažādos dzīves gadījumos, piemēram – kvalifikācijas celšana, stihiska nelaime, ārstēšanās izdevumu daļēja apmaksa, arodbiedrības biedra vai biedra tuva radnieka nāve u.c.

**Ja esi nonācis grūtībās un Tev ir
nepieciešama palīdzība, tad vērsies ar
lūgumu savā LIZDA dalīborganizācijā!**

Streika fonds interešu aizstāvības protestiem

Arodbiedrība iestājas par savu biedru interešu aizstāvību un kritiskās situācijās rīko dažādas protesta akcijas – mītiņus, demonstrācijas, piketus, streikus. Lai sniegtu atbalstu arodbiedrības biedriem, LIZDA ir izveidojusi Streika fondu. Streiks ir likumīgs kolektīvā interešu strīda risināšanas veids, kas izpaužas ar iestādes vai visas nozares darbinieku brīvprātīgu pilnīgu vai daļēju darba pārtraukšanu, nolūkā panākt savu prasību izpildi.

**Aicinām Tavu PO atbalstīt un piedalīties
LIZDA rīkotajās protesta akcijās!**

Jauno pedagogu padome

Arodbiedrība aicina jaunos pedagogus vecumā līdz 35 gadiem pievienoties aktīvajiem LIZDA jauniešiem. Tā ir jaunā pedagoga iespēja satikt domubiedrus, gūt pieredzi, noderīgu informāciju un koleģiālu atbalstu, kā arī radoši izpausties dažādās arodbiedrības aktivitātēs. Atsūti PO esošo jauniešu kontaktus un mēs iekļausim viņus e-pastu sarakstā, lai regulāri izsūtītu informāciju par dažādiem pasākumiem arodbiedrības jauniešiem!

**Piedalies arodbiedrības jauniešu
padomes rīkotajos pasākumos!**

Kultūras un sporta pasākumi

Arodbiedrība biedriem rīko dažādas kultūras aktivitātes, pulcējot kolēģus uz kopīgām ekskursijām, pārgājieniem, sporta spēlēm, teātra izrādēm un koncertiem, Pasaules Skolotāju dienas un Ziemassvēt-

ku pasākumiem, kolēģu jubilejām un citiem svētkiem. Katrā arodorganizācijā tradīcijas ir visdažādākās.

**Arodbiedrības biedru kopā sanākšana sniedz pozitīvu lādiņu
un enerģiju turpmākajiem darbiem!**

Līdzdalība

Ikvienam arodbiedrības biedram ir tiesības piedalīties savas arodorganizācijas lēmējinstītūciju vēlēšanās, brīvi apspriest un izvirzīt kandidātūras, tikt ievēlētam LIZDA lēmējinstītūcijās.

**Ja Tev ir viedoklis, nepaliec malā – iesaisties!
Tikai kopā mēs varam sasniegt Lielus rezultātus!**

Atlaižu grozs

Ikviens arodbiedrības biedrs, uzrādot derīgu LIZDA biedra karti, pie vairāk nekā 100 sadarbības partneriem visā Latvijā var saņemt izdevīgas atlaides dažādām precēm un pakalpojumiem. Atlaižu groza piedāvājumi biedriem ik mēnesi tiek ievietoti mājaslapā www.lizda.lv.

Naudas noguldījumi un aizdevumi Skolas krājaizdevu sabiedrībā

Arodbiedrības biedru izveidotā Kooperatīvā sabiedrība „Skolu krājaizdevu sabiedrība” saviem biedriem sniedz finanšu pakalpojumus – iespēju par izdevīgām procentu likmēm noguldīt naudas ietaupījumus – pieprasījuma noguldījumos un termiņa depozītos, kā arī saņemt īstermiņa patēriņa kredītus – nenodrošināto aizdevumu un aizdevumu pret galvojumu.

Biznesa klases e-pasts un Office 365

Arodbiedrība sadarbībā ar Microsoft ikvienam LIZDA biedram piedāvā Office 365 biznesa klases e-pastu, e-kalendāru un kontaktpersonu grāmatu datorā, tālrunī un tīmeklī, kas paver jaunas iespējas vieglākam ikdienas darbam. Office 365 arodbiedrības biedriem piedāvā izveidot LIZDA elektroniskā pasta kastīti „*vards.uzvards@lizda.lv*”, tiešsaistē izveidot, glabāt un rediģēt MS Office dokumentus, kā arī ērtu ziņojumapmaiņas iespēju ar citiem arodbiedrības biedriem.

Atbalsts darba vietas meklēšanā

Arodbiedrība izveidojusi īpašu pakalpojumiem biedriem, kuri meklē darba vietu saistībā ar skolu tīkla optimizāciju. Uzzini vairāk mājaslapas www.lizda.lv sadaļā “Biedru iespējas”.

7. Biežāk uzdotie jautājumi par arodbiedrību

1. Kas regulē arodbiedrības darbības formas, struktūru un veidošanas kārtību?
Arodbiedrības darbības formas, struktūru un veidošanas kārtību nosaka un regulē pašas arodbiedrības pieņemtie statūti un Arodbiedrību likums.
2. Vai amatpersonas var saukt pie atbildības, ja tās pārkāpj arodbiedrības tiesības vai kavē to darbību?
Jā. Likums paredz, ka amatpersonas var saukt pie administratīvās vai civiltiesiskās atbildības, ja tās vainīgas arodbiedrības tiesību pārkāpšanā.
3. Kādi ir arodbiedrības darbības principi?
Arodbiedrības darbības principi ir pašpārvalde, demokrātija un atklātums.
4. Kas ir arodbiedrības un tās pirmorganizāciju pamats?
Arodbiedrības pamats ir arodbiedrības biedri.
5. Kādi dokumenti nosaka arodbiedrības pirmorganizācijas tiesības?
Arodbiedrības pirmorganizācijas, arodkomitejas tiesības nosaka:
 - Arodbiedrību likums;
 - LR Darba likums;
 - Darba aizsardzības likums;
 - Streiku likums;
 - LIZDA Statūti;
 - LIZDA nolikums par novada, pilsētas aroorganizāciju.
6. Kas ir nozares arodbiedrības augstākā lēmējinstītūcija?
Arodbiedrības augstākā lēmējinstītūcija ir kongress. Kongresu sasauk reizi piecos gados.
7. Kas ir augstākā lēmējinstītūcija kongresu starplaikā?
Kongresu starplaikā LIZDA augstākā lēmējinstītūcija ir padome.
8. Vai arodkomitejai jāatskaitās darba devējam par veikto darbu?
Arodkomitejai nav jāatskaitās administrācijai par veikto darbu, izlietotajām biedru naudām.
9. Kādas garantijas ir arodbiedrības biedram?
Darba likuma 110.pants paredz, ka darba devējam aizliegts uzteikt darba līgumu darbiniekam arodbiedrības biedram – bez arodbiedrības iepriekšējas piekrišanas.
10. Vai garantijas attiecas arī uz revīzijas komisijas locekļiem un arodbiedrības uzticības personu darba aizsardzībā?
Jā, garantijas attiecas uz visiem arodbiedrības biedriem.
11. Vai arodkomiteja drīkst pieņemt lēmumus bez to apspriešanas sēdē?
Arodkomiteja visus lēmumus pieņem koleģiāli arodkomitejas sēdē. Dzīvē gadās, ka steidzīgi jāpieņem lēmums, bet arodkomiteju nevar sasaukt, tad izpēnēma kārtā to veic, aptaujājot arodkomitejas locekļus (katrs arodkomitejas loceklis parakstās uz lēmuma projekta, ka piekrīt tam). Lēmums ir pieņemts, ja vairāk nekā puse arodkomitejas locekļu tam piekrīt.
12. Vai arodkomiteja var dot tiesības arodkomitejas priekšsēdētājam dažus jautājumus lemt vienpersoniski?

Arodkomiteja ar savu lēmumu var atļaut atsevišķus jautājumus arodkomitejas priekšsēdētājam lemt vienpersoniski. Tomēr nākamajā arodkomitejas sēdē šie vienpersoniski pieņemtie lēmumi ir jāakceptē arodkomitejas locekļiem.

13. Vai aroddarbinātības sapulce drīkst dot piekrišanu administrācijai atlaist no darba darbinieku?
Nē. Piekrišanu dod aroddarbinātības vēlēta institūcija – arodkomiteja.
14. Vai arodbiedrības priekšsēdētājs ir tiesīgs vienpersoniski dot piekrišanu atlaist no darba darbinieku?
Nē. Saskaņā ar Darba likumu tiesības dot piekrišanu atlaist no darba darbinieku ir aroddarbinātības institūcijai, t.i., arodkomitejai. Izņēmums ir gadījumi, kad aroddarbinātība ir mazskaitlīga un netiek ievēlēta arodkomiteja, bet gan aroddarbinātības priekšsēdētājs, kurš tad arī dot piekrišanu vai atsaka darbinieka atlaišanu no darba.
15. Vai arodkomiteja ir lemttiesīga, ja no tās izstājušies vairāki locekļi?
Ja kāds no arodkomitejas locekļiem ir aizgājis no darba, arodkomiteja ir tiesīga pieņemt lēmumu ar vienkāršu balsu vairākumu. Tomēr iesakām laikus ievēlēt iztrūkušo arodkomitejas locekļu skaitu tuvākajā sapulcē vai konferencē.
16. Vai arodkomitejas sēžu gaita ir jāprotokolē?
Jā, arodkomitejas sēžu gaita ir jāprotokolē un protokolā jānorāda:
 - komitejas locekļi, kuri piedalās sēdē;
 - kādi jautājumi sēdē tiek izskatīti;
 - kādi lēmumi sēdē pieņemti, atspoguļojot balsošanas rezultātus.
17. Vai var atteikt darbiniekam, ja viņš grib iestāties arodbiedrībā?
Statūti neparedz ierobežojumus, iestājoties arodbiedrībā, tomēr arodkomitejai ir tiesības atteikt darbiniekam. Jābūt svarīgam iemeslam, kāpēc tiek atteikts.
18. Vai biedru nauda tiek kompensēta, ja biedrs izstājas no arodbiedrības?
Nē, LIZDA Statūti neparedz šādas biedra naudas izmaksas.
19. Kādam jābūt arodkomitejas skaitliskajam sastāvam?
LIZDA Statūti nereglamentē arodkomitejas skaitlisko sastāvu. Tomēr ieteicams arodkomitejā ievēlēt nepāra skaitu, jo tas dos iespēju vieglāk pieņemt lēmumus ar balsu vairākumu.
20. Kā rīkoties tad, ja jāparaksta vienošanās, darba līguma grozījumi vai citi dokumenti?
Pieprasīt laiku pārdomām, lai konsultētos ar arodbiedrību vai juristu, un tad pieņemtu galīgo lēmumu. Darba devējs nav tiesīgs Tev atteikt laiku pārdomām. Darba likums nenosaka pārdomu ilgumu, bet 3-5 darba dienas ir uzskatāmas par pietiekošu termiņu. Izšķir 2 dažādus gadījumus:
 - 1.) kad darbinieks ar savu parakstu apliecina piekrišanu dokumenta saturam;
 - 2.) kad darbinieks ar savu parakstu apliecina tikai dokumenta saņemšanu.

Ja rodas šaubas par to, kādas būs sekas parakstot dokumentu, NEPARAKSTI dokumentu parakstam paredzētajā vietā, bet gan dokumenta jebkurā stūrī uzraksti: "Saņēmu, datums, vārds, uzvārds, paraksts" un nekavējoties meklē palīdzību arodbiedrībā vai pie jurista!

vārds, uzvārds

personas kods [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

IESNIEGUMS

Lūdzu darba devējam ik mēnesi no manas bruto darba samaksas ieturēt LIZDA biedra naudu 1% apmērā un grāmatvedībai to pārskaitīt uz LIZDA norādīto bankas kontu.

Lai īstenotu LIZDA Statūtos noteiktos mērķus, arodbiedrības biedru tiesības un intereses, t.sk. arodbiedrības aktuālās informācijas izplatīšanu, nodrošinātu biedru uzskaiti un statistiku, biedra karšu izveidi, darba kopīgumu izpildi, pamatojoties uz Latvijas Republikas Fizisko personu datu aizsardzības likuma 7.panta 1. un 6.punktu, parakstot šo iesniegumu, es izsaku savu brīvu piekrišanu LIZDA (reģ. nr. 40008043830, juridiskā adrese – Bruņinieku iela 29/31, Rīga, LV-1001) veikt manu personas datu apstrādi iepriekš minētajiem mērķiem.

paraksts _____

↓ **AIZPILDA ARODORGANIZĀCIJA** ↓ (mēneša laikā no sanemšanas dienas / LIZDA Statūtu 3.7.punkts)

Biedrs uzņemts LIZDA _____ AO _____
arodorganizācijas (AO) nosaukums

_____._____._____ AO sēdes protokols Nr.

Biedrs pārcelts uz LIZDA _____ AO _____
arodorganizācijas (AO) nosaukums

Stāšanās uzskaitē jaunajā pirmorganizācijā, saskaņā ar LIZDA Statūtu 3.15.punktu

Arodoģimārijas priekšsēdētājs: _____ / _____
paraksts un tā atšifrējums

NEATŅEMAMS PIELIKUMS LIZDA BIEDRA IESNIEGUMAM

Pieteikums Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības biedra kartei

vārds, uzvārds DRUKĀTIEM BURTĒM

Dzimšanas datums . .

Dzimums: ☐ Sieviete ☐ Vīrietis

☐ Strādājošs biedrs

– ieņemamais amats: _____

☐ Nestrādājošs biedrs / Pensionārs

☐ Students / Māceklis / Audzēknis

E – pasts LIZDA
informācijas saņemšanai:

No arodbiedrības pakalpojumiem mani visvairāk interesē:

☐ Interesu aizstāvība un sociālais dialogs

☐ Informācija par nozares aktualitātēm

☐ Juridiskā aizsardzība un palīdzība

☐ Labvēlīgākas garantijas darba koplīgumā

Konsultācijas par:

☐ izglītības/zinātnes politikas jautājumiem

☐ darba drošību un aizsardzību

☐ sociāli ekonomiskajiem jautājumiem

☐ darba tiesībām un juridiskajiem jautājumiem

☐ Juridiskā aizsardzība un palīdzība

☐ Atlaižu groza piedāvājumi

☐ Kultūras un sporta pasākumi

☐ Nelaimes gadījumu apdrošināšana

☐ Sociālā palīdzība kritiskās situācijās

☐ Streika fonds protestu gadījumos

☐ Naudas aizdevumi Krājaizdevu Sabiedrībā

☐ Biznesa klases e-pasts Office 365

☐ Cits: _____

Aizpildot šo pieteikumu, biedrs ir informēts, ka:

- minētā informācija tiks izmantota LIZDA biedra plastikāta kartes izgatavošanai, kuru biedram izsniegs arodorganizācija, kas biedru uzņēmusi arodbiedrībā;
- minētā informācija tiks apstrādāta elektroniski drošā LIZDA biedru datu bāzē;
- LIZDA biedra karte ir LIZDA īpašums, kartes nozaudēšanas gadījumā jaunas kartes izgatavošana maksā 5 EUR un tā atsevišķi jāpiesaka LIZDA birojā (lizda@lizda.lv).

↓ AIZPILDA LIZDA BIROJS ↓

Arodbiedrības biedra kartes numurs

Biedra informācija LIZDA datu bāzei saskaņā ar Statūtu 3.11., 3.12., 3.14.punktu un LIZDA padomes 20.01.2016 lēmumu

(izglītības iestādes pilns nosaukums)

Sapulces (dibināšanas) protokols

Nr. ____

20__gada __.____

Sapulcē piedalās _____ arodbiedrības biedri (*jāpievieno saraksts*)

Sapulcē piedalās uzaicinātie _____

(vārds, uzvārds, amats)

Ievēl:

Sapulces vadītāju _____

Sapulces sekretāru _____

Ievēl redakcijas komisiju ____ cilvēku sastāvā: (ierakstiet ievēlēto vārdu, uzvārdu, amatu)

Darba kārtība

1. Par aroddarboorganizācijas izveidošanu.
2. Par aroddarboorganizācijas priekšsēdētāja un revīzijas komisijas/revidenta ievēlēšanu.
3. Par iestāšanās Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrībā.

Sapulces darba kārtība un reglaments tiek apstiprināts balsojot un ievēlot redakcijas komisiju.

1. Par aroddarboorganizācijas izveidošanu.

Ziņo: _____

(vārds, uzvārds, amats, ziņojuma īss izklāsts)

Uzstājās – priekšlikumi:

1. _____
2. _____
3. _____

(vārds, uzvārds, amats, īss debašu sturs)

Nolēma: Izveidot iestādes aroddarboorganizāciju.

2. Par aroddarboorganizācijas priekšsēdētāja un revidenta ievēlēšanu.

Ziņo: _____

(vārds, uzvārds, amats, ziņojuma īss izklāsts)

Uzstājās – priekšlikumi (kas un ko izvirza, apspriež kandidatūras):

1. _____
2. _____
3. _____

(vārds, uzvārds, amats, īss debašu sturs)

Nolēma: 1. Par aroddarboorganizācijas priekšsēdētāju ievēlēt _____ (vārds, uzvārds, amats), ar pirmā paraksta tiesībām uz visiem dokumentiem un pilnvaru laiku līdz _____.

2. Par aroddarboorganizācijas revidentu ievēlēt _____ (vārds, uzvārds, amats).

3. Par iestāšanos Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrībā.

Ziņo: Arodorganizācijas priekšsēdētājs _____
(vārds, uzvārds)

Uzstājās – priekšlikumi:

1. _____
2. _____
3. _____

(vārds, uzvārds, amats, īss debašu sturs)

Nolēma: Iestāties Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības _____
(novada/starptautu/pilsētas arodorganizācijā) un lūgt LIZDA Valdi reģistrēt organizāciju.

Sapulces vadītājs _____ (vārds, uzvārds, paraksts)

Sapulces protokolists _____ (vārds, uzvārds, paraksts)

Atceries!

Protokols ir sapulces gaitas secīgs pieraksts, tādēļ sapulces gaitā izdarītās piezīmes un pierakstus centies apstrādāt savlaicīgi.

(izglītības iestādes PO pilns nosaukums)

PROTOKOLS

20__gada __.____

(vieta)

Nr. ____

Sapulces vieta: _____

Sapulce sākas: plkst. ____

Sapulci vada: _____

Protokolē: _____

Pedalās: ____ arodbiedrības organizācijas biedri (1.pielikumā saraksts)

Nav ieradies: _____

Uzaicinātie: _____

DARBA KĀRTĪBA

.....

2. Arodbiedrības I ceturkšņa darba pārskats.

Par 2.punktu ziņo _____

NOLEMJ:

(ieraksta pilnu lēmuma tekstu vai to pievieno pielikumā, norāda, kā pieņemts lēmums, kā dalījās balsis balsojot)

2.APSTIPRINĀT I ceturkšņa darba pārskatu *(ieraksta pilnu lēmuma tekstu vai to pievieno pielikumam. Norāda, ka pieņemts lēmums, kā dalījās balsis balsojot).*

Sapulces vadītājs _____ (vārds, uzvārds, paraksts)

Sapulces protokolists _____ (vārds, uzvārds, paraksts)

IZRAKSTS PAREIZS

LIZDA _____ priekšsēdētājs/a
(izglītības iestādes nosaukums)

(z.v.)

(personas paraksts)

(paraksta atšifrējums)

(Vieta) ____ .gada ____ .____

DARBA KOPLĪGUMS

noslēgts starp (*izglītības iestādes nosaukums*), kuru pārstāv iestādes direktors (*vadītājs*) (*vārds, uzvārds*), turpmāk tekstā DARBA DEVĒJS, kurš rīkojas uz izglītības iestādes Nolikuma pamata, no vienas puses un (*izglītības iestādes nosaukums*) arodbiedrības organizācijas priekšsēdētāju (*vārds, uzvārds*), turpmāk tekstā ARODBIEDRĪBA, kurš rīkojas uz Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) Statūtu pamata, no otras puses, kopā saukti PUSES.

I. VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

1.1. Darba koplīgums ir juridisks dokuments, noslēgts rakstveidā, kura noteikumi attiecas uz DARBA DEVĒJU un visiem iestādes darbiniekiem, ar mērķi veidot pozitīvu darba vidi un regulēt darba tiesisko attiecību saturu, ievērojot uzticības, saprašanās un atklātības principu, it īpaši nosakot darba samaksas un darba aizsardzības organizāciju, darba tiesisko attiecību nodibināšanu un izbeigšanu, darbinieku kvalifikācijas celšanu, kā arī darba kārtības, darbinieku sociālās aizsardzības un citus ar darba tiesiskajām attiecībām saistītus jautājumus, un nosaka savstarpējās tiesības un pienākumus.

1.2. DARBA DEVĒJS atzīst Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrību un LIZDA (iestādes nosaukums) arodbiedrību kā darbinieku juridisko pārstāvi, lemjot darba koplīgumā paredzētos jautājumus, kā arī piedaloties kolektīvajās sarunās.

1.3. Darba koplīgums stājas spēkā ar tā apstiprināšanu darbinieku kopsapulcē. Ja darbinieku arodbiedrība pārstāv vismaz 50 procentus iestādē strādājošo darbinieku, darba koplīgums stājas spēkā tā noslēgšanas dienā (Darba likuma 22.p.).

1.4. PUSES vienojas, ka darba koplīguma darbības laikā DARBA DEVĒJS atturas no pasākumiem, kas pretēji normatīvajiem aktiem un esošajam darba koplīgumam pasliktina darbinieku tiesisko stāvokli, savukārt ARODBIEDRĪBA neizvirza DARBA DEVĒJAM jaunas prasības par jautājumiem, kas iekļauti darba koplīgumā (DL 17.p.).

1.5. Darba līgumā darbinieks un darba devējs var atkāpties no darba koplīguma noteikumiem tikai tad, ja attiecīgie darba līguma noteikumi darbiniekam ir labvēlīgāki (DL 20.p.).

1.6. Darba koplīguma noteikumus tā spēkā esamības laikā PUSES groza tikai gadījumā, ja saņemti priekšlikumi ARODBIEDRĪBAS vai DARBA DEVĒJA izveidotā komisijā, PUSĒM savstarpēji vienojoties (DL 23.p.).

II. DARBA DEVĒJA UN ARODBIEDRĪBAS SAVSTARPĒJĀS TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

2.1. DARBA DEVĒJA pienākums ir veikt savu darbu atbilstoši likumiem un citiem normatīvajiem aktiem, kā arī ievērot izglītības iestādes Nolikuma, Darba kārtības noteikumu, pašvaldības pieņemto saistošo noteikumu, nolikumu un rīkojumu prasības, kā arī nodrošina darba koplīguma noteikumu izpildi.

2.2. DARBA DEVĒJS apņemas:

2.2.1. atbildēt par ikdienas darba norisi, nodrošinot darbiniekiem labvēlīgus darba apstākļus, kuri nepieciešami viņu saistības pienācīgam izpildījumam, atbilstoši amatu aprakstiem un darba kārtības noteikumiem;

2.2.2. laikus sniegt informāciju un konsultēties ar ARODBIEDRĪBU pirms tādu lēmumu pieņemšanas, kuri var skart darbinieku intereses, it īpaši tādu lēmumu, kuri var būtiski ietekmēt darba samaksu, darba apstākļus un nodarbinātību (DL 11.p.);

2.2.3. konsultēties ar ARODBIEDRĪBU par iestādes budžeta sastādīšanu, nepieciešamo finanšu pieprasīšanu pašvaldībā (DL 11.p.);

2.2.4. pēc ARODBIEDRĪBAS pieprasījuma informēt darbiniekus ne retāk kā 2 reizes gadā par iestādes saimnieciskās darbības rezultātiem, perspektīvajiem plāniem, kā arī iespējamām izmaiņām iestādes struktūrā, darba vietu organizācijā un visu profesiju darbinieku nodarbinātības jomā (DL 11.p.);

2.2.5. informēt ARODBIEDRĪBU un visus iestādes darbiniekus par izglītības iestādes likvidāciju vai reorganizāciju un ar to saistīto darbinieku skaita samazināšanu ne vēlāk kā sešus mēnešus iepriekš (Izglītības likuma 23.p.);

2.2.6. iekļaut ARODBIEDRĪBAS priekšsēdētāju darba grupās un ekspertu komisijās, kas izvērtē darbinieku profesionālo darbību, darba kvalitāti, tālākizglītību.

2.3. ARODBIEDRĪBA apņemas:

2.3.1. paust, pārstāvēt un aizstāvēt iestādes darbinieku kopīgās darba intereses attiecībā ar DARBA DEVĒJU darba tiesisko attiecību, darba samaksas, darba aizsardzības, drošības, sociālās nodrošināšanas un veselības aprūpes jautājumos, kā arī darba un atpūtas režīma organizācijas jautājumos;

2.3.2. piedalīties tādu lēmumu pieņemšanā, kas skar darbinieku intereses un būtiski ietekmē darba samaksu, darba apstākļus un nodarbinātību iestādē (DL 11.p.);

2.3.3. uzraudzīt, kā darba tiesiskajās attiecībās tiek ievēroti normatīvie akti, darba koplīgums un darba kārtības noteikumi (DL 11.p.);

2.3.4. izmantot visas normatīvajos aktos un darba koplīgumā noteiktās iespējas, lai nodrošinātu darba koplīguma prasību ievērošanu;

2.3.5. garantēt DARBA DEVĒJAM jaunu prasību neizvirzīšanu, ja DARBA DEVĒJS pilda un ievēro darba koplīguma noteikumus un citus normatīvos aktus;

2.3.6. izmantot savas tiesības tā, lai nemazinātu iestādes darbības efektivitāti, neizpaust tās rīcībā esošo informāciju, kuru DARBA DEVĒJS uzskata par konfidencialu;

2.3.7. aizstāvēt un atbalstīt DARBA DEVĒJA un izglītības iestādes intereses, ja tās nav pretrunā ar darbinieku kopējām interesēm un ir vērstas uz izglītības iestādes attīstību.

III. DARBA TIESISKO ATTIECĪBU NODIBINĀŠANA

3.1. Darba līgums uzskatāms par noslēgtu ar brīdi, kad darbinieks un DARBA DEVĒJS ir vienojušies par veicamo darbu un darba samaksu, kā arī darbinieka turpmāku pakļaušanos noteiktai darba kārtībai un DARBA DEVĒJA rīkojumiem (DL 39.p.). Darba līgums slēdzams rakstveidā pirms darba uzsākšanas (DL 40.p.).

3.2. Darba līgumi tiek noslēgti uz noteiktu laiku. Darba likuma 44.pantā noteiktajos gadījumos darba līgumu var noslēgt uz noteiktu laiku, kura termiņš nevar būt ilgāks par pieciem gadiem (ieskaitot termiņa pagarinājumu).

3.3. Darbiniekam, kas pie viena un tā paša DARBA DEVĒJA līdztekus nolīgtajam pamatdarbam veic papildu darbu, ir tiesības saņemt līdz 30% piemaksu par šāda darba veikšanu (Pedagogu darba samaksas noteikumu 25.p.).

3.4. Darbiniekiem ir tiesības slēgt darba līgumu ar vairākiem darba devējiem (blakus darbā). DARBA DEVĒJS ir tiesīgs ierobežot darbinieka tiesības veikt blakus darbu, ja tas negatīvi ietekmē vai traucē amata pienākumu izpildi (DL 91., 92.p.).

3.5. DARBA DEVĒJS konsultējas ar ARODBIEDRĪBU par nepieciešamību (vakanci) pieņemt darbā jaunus darbiniekus.

3.6. DARBA DEVĒJS iepazīstina jaunpieņemtos darbiniekus ar iestādē noslēgto darba koplīgumu un darba kārtības noteikumiem (DL 40.p.).

IV. DARBA LAIKS UN ATPŪTAS LAIKS

4.1. Iestādē tiek noteikta piecu dienu darba nedēļa. Darbiniekiem, kuriem ir noteikts normālais darba laiks, dienas darba laiks nedrīkst pārsniegt 8 stundas, bet nedēļas darba laiks – 40 stundas (DL 131.p.).

- 4.2. Darbiniekiem, kuriem ir noteikta piecu dienu darba nedēļa, tiek piešķirtas atpūtas dienas – sestdiena un svētdiena (DL 143.p.).
- 4.3. Pedagogu darba slodze, kas atbilst vienai mēneša darba algas likmei ir 30 darba stundas nedēļā, pirmsskolu izglītības pedagogu darba slodze, kas atbilst vienai likmei, ir 40 stundas nedēļā (Ped.d.samaksas.not. 32.p.).
- 4.4. Atsevišķām darbinieku kategorijām (dežurantiem, sargiem), kurām darba rakstura dēļ nav iespējams ievērot attiecīgajam darbiniekam noteikto normālo dienas vai nedēļas darba laika ilgumu, tiek noteikts summētais darba laiks. Summētā darba laika pārskata periods ir 12 mēneši. Aizliegts nodarbināt darbinieku ilgāk par 24 stundām pēc kārtas un 56 stundām nedēļā. Summētā darba laika darbiniekiem atpūtas laiku piešķir saskaņā ar darba grafiku (DL 140.p.).
- 4.5. Nedēļas atpūtas ilgums septiņu dienu periodā nedrīkst būt īsāks par 42 stundām pēc kārtas. Atsevišķus darbiniekus ar DARBA DEVĒJA rakstveida rīkojumu var iesaistīt darbā nedēļas atpūtas laikā, piešķirot viņam līdzvērtīgu kompensējošo atpūtu jebkurā 14 dienu laikā (DL 143.p.).
- 4.6. Pirms svētku dienām darba dienas ilgums saīsināms par vienu (divām) stundu (DL 135.p.).
- 4.7. Izglītojamo brīvdienās atbilstoši katram pedagogam tarifcētajam stundu skaitam nedēļā DARBA DEVĒJS nosaka pedagogu darba laiku individuālajam darbam ar izglītojamiem, mācību stundu vai nodarbību plānošanai un sagatavošanai, profesionālajai pilnveidei, kā arī dalībai izglītības iestādes pasākumos (Ped.d.samaksas not. 41.p.).
- 4.8. DARBA DEVĒJAM ir pienākums precīzi uzskaitīt katra darbinieka nostrādātās stundas kopumā, kā arī virsstundas, darbu nakts laikā, nedēļas atpūtas laikā un svētku dienās nostrādātās stundas DL 137.p.).

V. DARBA SAMAKSA

- 5.1. DARBA DEVĒJS nodrošina pedagogus ar darba slodzēm un nosaka darba samaksu saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem, pašvaldību apstiprināto mērķdotāciju apmēru un noslēgtajiem darba līgumiem. Tehnisko darbinieku darba samaksas kārtība nosakāma atbilstoši personāla sarakstam un pašvaldības apstiprinātajam atlīdzības nolikumam.
- 5.2. DARBA DEVĒJS apņemas nepieļaut atšķirīgu attieksmi, nosakot darba slodzes un darba samaksu. Tarifikācija tiek saskaņota ar ARODBIEDRĪBU. Ar stundu plāna un pedagogu noslogojuma projektu jaunajam mācību gadam katrs darbinieks personīgi jāiepazīstina rakstiski vienu mēnesi iepriekš pirms paredzamajām izmaiņām, ievērojot Darba likuma 98.panta prasības.
- 5.3. DARBA DEVĒJS apņemas nepieļaut atšķirīgu attieksmi, nodrošinot darbiniekus ar slodzēm, nepieļaut jebkādu diskrimināciju dzimuma, vecuma, invaliditātes, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citiem apstākļiem.
- 5.4. DARBA DEVĒJS nodrošina darba algas pārskaitījumu uz darbinieka norādīto bankas kontu divas reizes mēnesī. Ja darba samaksas izmaksas diena sakrīt ar nedēļas atpūtas dienu vai svētku dienu, darba samaksu izmaksā pirms attiecīgās dienas (DL 69.p.).
- 5.5. Izmaksājot darba samaksu, DARBA DEVĒJS izsniedz darba samaksas aprēķinu, kurā norādīta izmaksātā darba samaksa, ieturētie nodokļi un veiktās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, kā arī nostrādātās stundas, tajā skaitā virsstundas, nakts laikā un svētku dienās nostrādātās stundas. Pēc darbinieka pieprasījuma darba devējam ir pienākums šo aprēķinu izskaidrot (DL 71.p.).
- 5.6. Izglītības iestādē tiek izveidota komisija, kas kopā ar DARBA DEVĒJU lemj par ietaupīto budžeta līdzekļu izmantošanu, saskaņā ar izglītības iestādē apstiprināto naudas balvu vai prēmiju piešķiršanas kārtību. Ņemot vērā katra personisko darba ieguldījumu, pedagogiem var piešķirt prēmiju vai naudas balvu, kuru kopējais apjoms kalendāra gadā nedrīkst pārsniegt 120 procentus no pedagoga mēneša darba algas. Šādas komisijas sastāvā DARBA DEVĒJS iekļauj ARODBIEDRĪBAS pārstāvi (Ped.d.samaksas not. 26.p.).
- 5.7. Par jaunas darba samaksas sistēmas ieviešanu, kā arī par grozījumiem pastāvošajā darba samaksas sistēmā DARBA DEVĒJAM ir pienākums rakstveidā informēt darbiniekus vismaz vienu mēnesi iepriekš (DL 62.p.).

5.8. Ja darbinieks veic darba līgumā neparedzētu darbu, viņam tiek noteikta piemaksa par papildu darba veikšanu pirms darba uzsākšanas. Gan pedagogiem, gan tehniskajiem darbiniekiem šādas piemaksas apmērs ir līdz 30% no noteiktās mēnešalgas. DARBA DEVĒJAM nav tiesību prasīt, lai darbinieks veiktu darba līgumā neparedzētu darbu, izņemot Darba likuma 57.pantā noteiktos gadījumus.

5.9. Ja pedagogs aizvieto mācību stundas vai nodarbības slimības vai citu iemeslu dēļ promesoša pedagoga vietā ne ilgāk kā mēnesi, samaksai piemēro stundu atalgojumu. Ja aizvietošana turpinās ilgāk par mēnesi, atalgojumu pedagogam maksā, sākot ar pirmo aizvietošanas dienu, par visām faktiski nostrādātajām darba slodzes stundām, izdarot aprēķinu kā pamatdarbā (Ped.d.samaksas not. 20.p.).

5.10. Tehnisko darbinieku stimulēšanai DARBA DEVĒJS ir tiesīgs noteikt piemaksu par darba kvalitāti, kas mēnesī nedrīkst pārsniegt 40%, ņemot vērā darbinieka ieguldījumu iestādes mērķu sasniegšanā un darba kvalitāti (Atlīdzības likums 14.p.), vai apbalvot ar naudas balvu, kas kalendāra gada ietvaros nepārsniedz darbiniekam noteiktās mēnešalgas apmēru, sakarā ar darbiniekam vai iestādei svarīgu notikumu, ņemot vērā darbinieka personīgo ieguldījumu (AL 3.p.). Lēmumu pieņem pēc konsultācijām ar ARODBIEDRĪBU.

VI. DARBA DROŠĪBA UN VESELĪBAS APRŪPE

6.1. DARBA DEVĒJS apņemas:

6.1.1. nodrošināt drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus visiem darbiniekiem saskaņā ar Darba aizsardzības likumu, citiem normatīvajiem aktiem darba aizsardzības, higiēnas un veselības aprūpes jomā;

6.1.2. izstrādāt darba vides iekšējo uzturēšanās sistēmu iestādē;

6.1.3. nodrošināt darbiniekus ar sadzīves un sanitāro telpu kompleksu, to uzturēšanu kārtībā;

6.1.4. sastādīt un apstiprināt to personu sarakstu, kuru darbs saistīts ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai, kā arī darbu īpašos apstākļos;

6.1.5. kopīgi ar darbinieku uzticības personu darba aizsardzībā veikt darba vides risku novērtēšanu un pēc tās rezultātiem izstrādāt un veikt attiecīgus darba aizsardzības pasākumus darba vides riska faktoru novēršanai vai samazināšanai;

6.1.6. pieņemot darbā jaunus darbiniekus, instruēt tos par drošības tehnikas un darba higiēnas prasībām, darba aizsardzības instrukcijām un noteikumiem. Vienu reizi gadā veikt visu darbinieku instruktāžu;

6.1.7. segt visus ar darba aizsardzības organizēšanu saistītos izdevumus, tai skaitā uzticības personu apmācību. Darba laika ietvaros piešķirt uzticības personai laiku savu pienākumu veikšanai 2 stundas nedēļā (DAL 20.p.);

6.1.8. ievērot kārtību un normas, saskaņā ar kurām darbinieki bez maksas tiek nodrošināti ar darba apģērbu, darba apaviem un citiem individuālās aizsardzības līdzekļiem;

6.1.9. nodrošināt telpu uzkopšanai nepieciešamos līdzekļus un piederumus;

6.1.10. nodrošināt medikamentu esamību darba vietu aptieciņās;

6.1.11. nodrošināt darba vietas, kurās to pieprasa normatīvie akti, ar darba drošības un aizsardzības instrukcijām, noteikumiem;

6.1.12. kopīgi ar uzticības personu darba aizsardzībā veikt nelaimes gadījumu izmeklēšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un arodsaslimšanu uzskaiti un analīzi iestādē (DAL 13.p.);

6.1.13. nodrošināt uzticības personu ar visu dokumentāciju darba aizsardzības jomā, piekļuvi visām darba vietām. Darba laika ietvaros piešķirt uzticības personai laiku savu pienākumu veikšanai;

6.1.14. apmaksāt darbinieku obligātās veselības pārbaudes pēc attiecīgu dokumentu iesniegšanas (DL 82.p.; AL 3.p.5.d.);

6.1.15. darbiniekiem, kuri strādā ar displeju (datoru, interaktīvo tāfeli utt.) regulāri nosaka redzes pārbaudi un apmaksā acu ārsta apmeklējumu pēc izdevumus apliecināša dokumenta iesniegšanas, nosakot limitu _____ (... euro) apmērā (MK not. Darba aizs.prasības, strādājot ar displeju);

6.1.16. darbiniekiem, kuriem sakarā ar ārsta slēdzienā nepieciešami speciālie medicīniskie optiskie redzes korekcijas līdzekļi (brilles vai lēcas), apmaksāt to iegādi pēc attiecīgu izdevumus apliecināšu dokumentu iesniegšanas, nosakot limitu _____ (... euro) apmērā vienu reizi gadā (MK not. Darba aizs.prasības, strādājot ar displeju).

6.2. ARODBIEDRĪBA, pilnvarojot tās pārstāvi, apņemas:

6.2.1. Veikt darba aizsardzības, darba vides un darba apstākļu sabiedrisku kontroli, apkopot un iesniegt DARBA DEVĒJAM attiecīgus priekšlikumus;

6.2.2. Informēt DARBA DEVĒJU par ierīču vai mehānismu bojājumiem, kas rada draudus apkārtējo cilvēku veselībai un darba drošībai. Darbiniekiem ir tiesības neuzsākt vai pārtraukt darbu.

6.2.3. Veikt individuālo aizsardzības līdzekļu, speciālo darba tērpu un apavu lietošanas, kā arī darba instrukciju ievērošanas pārbaudes.

6.3. ARODBIEDRĪBA un DARBA DEVĒJS regulāri apzina problēmas darba vidē, nepieciešamības gadījumā izstrādā pasākumu plānu darba vides uzlabošanai, informējot par to pašvaldību.

VII. ATVAĻINĀJUMI UN BRĪVAS DIENAS

7.1. Pedagoģiem un tehniskajiem darbiniekiem katru gadu tiek piešķirts ikgadējais apmaksātais atvaļinājums attiecīgi uz 8 vai 4 kalendāra nedēļām, neskaitot svētku dienas.

7.2. Ja tehniskais darbinieks kā papildu darbu veic pedagoga pienākumus, viņam tiek piešķirts 8 kalendāra nedēļu atvaļinājums, taču par ilgākā atvaļinājuma daļu izmaksā tikai to vidējo izpeliņu, kas nopelnīta pedagoga darbā (Atlīdzības likuma 2.panta 8.daļa).

7.3. Ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu piešķir katru gadu noteiktā laikā saskaņā ar darbinieku iesniegumiem un atvaļinājumu grafiku, ko sastāda DARBA DEVĒJS pēc konsultēšanās ar ARODBIEDRĪBU. Ar atvaļinājumu grafiku iepazīstināmi visi darbinieki, un tam jābūt pieejamam ikvienam darbiniekam.

7.4. DARBA DEVĒJAM ir pienākums, piešķirot ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu, pēc iespējas ņemt vērā darbinieka vēlmes. Ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu var izmantot pa daļām, taču viena no atvaļinājuma daļām nedrīkst būt īsāka par divām nepārtrauktām kalendāra nedēļām. Aizliegts palielināt apmaksājamo darbdienu skaitu atvaļinājuma laikā.

7.5. Darbiniekiem obligāti piešķirams apmaksāts papildatvaļinājums šādos gadījumos:

7.5.1. darbiniekiem, kuriem ir trīs vai vairāki bērni vecumā līdz 16 gadiem vai bērns invalīds līdz 18 gadu vecumam – 3 darba dienas;

7.5.2. darbiniekiem, kuru darbs saistīts ar īpašu risku – ne mazāk kā trīs darba dienas;

7.5.3. darbiniekiem, kuriem ir mazāk par trim bērniem vecumā līdz 14 gadiem – ne mazāk par vienu darba dienu (DL 151.p.).

7.6. Pedagoģiem un tehniskajiem darbiniekiem var piešķirt apmaksātu papildatvaļinājumu papildus obligātajiem apmaksātajiem papildatvaļinājumiem līdz 10 darba dienām pēc pilna ikgadējā atvaļinājuma izmantošanas. Apmaksāta papildatvaļinājuma piešķiršanas kritērijus, tiem atbilstošo papildatvaļinājuma dienu skaitu un papildatvaļinājuma piešķiršanas kārtību nosaka attiecīgās pašvaldības dome (AL 42.p.).

7.7. Ikgadējo apmaksāto papildatvaļinājumu pārceļ vai pagarina darbinieka pārejošas darbnespējas gadījumā (DL 151.p.).

7.8. Visiem darbiniekiem ir tiesības saņemt apmaksātu brīvdienu Darba likuma 74.pantā noteiktajos gadījumos. Papildus tam ir tiesības noteikt apmaksātas brīvdienas šādos gadījumos:

7.8.1. pirmajā skolas dienā sakarā ar bērna skolas gaitu uzsākšanu 1.-4.klasē – 1 darba dienu;

7.8.2. sakarā ar stāšanos laulībā – 3 darba dienas;

7.8.3. darbiniekam vai viņa bērnam absolvējot izglītības iestādi – 1 darba dienu (AL 3.p.).

7.9. Darbiniekam, kurš, nepārtraucot darbu, mācās jebkura veida izglītības iestādē, piešķir mācību atvaļinājumu ar algas saglabāšanu, pamatojoties uz izglītības iestādes izsniegtu izziņu 10 dienas gadā.

7.10. Valsts pārbaudījumu kārtošanai vai diplomdarba izstrādāšanai darbiniekam piešķir 20 darba dienas ilgu mācību atvaļinājumu ar darba algas saglabāšanu.

7.11. DARBA DEVĒJS pēc darbinieka pieprasījuma var piešķirt viņam atvaļinājumu bez darba samaksas saglabāšanas darbiniekam svarīgos gadījumos DL 153.p.).

7.12. Darbiniekam ir tiesības uz īslaicīgu prombūtni, ja viņa tūlītēja klātbūtne darbā nav iespējama nepārvaramas varas, nejauša notikuma vai citu ārkārtēju apstākļu dēļ. Par īslaicīgu prombūtni darbinieks

savlaicīgi paziņo darba devējam. Īslaicīga prombūtne nevar būt par pamatu darba devēja tiesībām uzteikt darba līgumu (DL 147.p.).

7.13. Darbiniekam, kura aprūpē ir bērns līdz 18 gadu vecumam, ir tiesības uz īslaicīgu prombūtni bērna saslimšanas vai nelaimes gadījumā, kā arī lai piedalītos bērna veselības pārbaudē, ja šādu pārbaudi nav iespējams veikt ārpus darba laika (DL 147.p.).

7.14. Darbiniekam ir tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu sakarā ar bērna dzimšanu vai adoptiju. Šādu atvaļinājumu piešķir uz laiku, kas nav ilgāks par pusotru gadu, līdz dienai, kad bērns sasniedz astoņu gadu vecumu (DL 156.p.).

7.15. Bērna kopšanas atvaļinājumu pēc darbinieka pieprasījuma piešķir uz pilnu laiku vai pa daļām. Darbiniekam ir pienākums vienu mēnesi iepriekš rakstveidā paziņot DARBA DEVĒJAM par bērna kopšanas atvaļinājuma vai tā daļas sākumu un ilgumu (DL 156.p.).

7.16. Darbiniekam, kurš izmanto bērna kopšanas atvaļinājumu, tiek saglabāts iepriekšējais darbs. Darbiniekam ir tiesības pārtraukt piešķirto bērna kopšanas atvaļinājumu pirms piešķirtā atvaļinājuma termiņa beigām, vienu mēnesi iepriekš brīdīnāt par to DARBA DEVĒJU (DL 156.p.).

VIII. SOCIĀLĀS GARANTIJAS

8.1. Darbiniekam saskaņā ar pašvaldības noteikto kārtību ir tiesības saņemt kompensāciju mācību izdevumu segšanai līdz 30 procentiem no gada mācību maksas, ja darbinieks pēc iestādes iniciatīvas vai savstarpējas vienošanās sekmīgi mācās valsts akreditētā augstākās izglītības iestādē. Mācību maksas piešķiršanas kārtību, kritērijus un apmērus, atmaksāšanas nosacījumus un kārtību nosaka pašvaldība (AL 26.p.).

8.2. Saskaņā ar pašvaldības apstiprināto kārtību darbinieki ir tiesīgi apmeklēt mācību kursus, ko apmaksā pašvaldības noteiktajā kārtībā.

8.3. Darbiniekam, kas nosūtīts komandējumā vai darba braucienā, tiek izmaksāta dienas nauda un kompensēti ceļa izdevumi, tā laikā saglabājas darba vieta (amats) un darba samaksa (DL 53.p.).

8.4. Darbiniekiem ir tiesības uz sociālajiem pabalstiem pašvaldības normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos:

8.4.1. pabalstu līdz 50% no mēnešalgas vienu reizi kalendāra gadā, aizejot ikgadējā apmaksātajā atvaļinājumā, ņemot vērā nodarbinātības ilgumu, darba izpildes rezultātus un citus kritērijus (AL 3.p.);

8.4.2. pabalstu līdz 50% no mēnešalgas reizi kalendāra gadā darbiniekam par katru apgādībā esošu bērnu invalīdu līdz 18 gadu vecumam (AL 3.p.);

8.4.3. pabalstu sakarā ar ģimenes locekļa (laulātā, bērna, vecāku, vecvecāku, adoptētāja vai adoptētā, brāļa vai māsas) vai apgādājamā nāvi ne vairāk kā vienas minimālās mēneša darba algas apmērā (AL 20.p.), kā arī 2 brīvas dienas (DL 74.p.);

8.4.4. darbinieku nāves gadījumā ģimenes loceklis vai persona, kura uzņēmusies darbinieka apbedīšanu, saņem vienreizēju pabalstu darbiniekam noteiktās mēnešalgas apmērā vai pašvaldības noteiktajā apbedīšanas izdevumu apmērā un to segšanas kārtībā (AL 19.p.).

IX. DARBA TIESISKO ATTIECĪBU IZBEIGŠANA

9.1. Darbiniekam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu vienu mēnesi iepriekš. Pēc darbinieka pieprasījuma uzteikuma termiņā neieskaita pārejošas darbnespējas laiku (DL 100.p.).

9.2. Darbinieks ir tiesīgs atsaukt darba līguma uzteikumu ne vēlāk kā divu nedēļu (vienas nedēļas) laikā no uzteikuma iesniegšanas dienas (DL 100.p.3.d.).

9.3. DARBA DEVĒJS ir tiesīgs uzteikt darba līgumu Darba likuma 101.panta pirmajā daļā noteiktajos gadījumos un 103.pantā noteiktajos uzteikuma termiņos. DARBA DEVĒJS ir tiesīgs izbeigt darba tiesiskās attiecības Darba likuma 115.pantā noteiktajos gadījumos.

9.4. DARBA DEVĒJAM aizliegts uzteikt darba līgumu darbiniekam – ARODBIEDRĪBAS biedram – bez arodkomitejas iepriekšējas piekrišanas (DL 110.p.).

9.5. Ja darba līgums tiek uzteikts vēlētas ARODBIEDRĪBAS institūcijas (arodkomitejas) pārstāvim, piekrišanu uzteikumam dod augstākstāvoša ARODBIEDRĪBAS institūcija LIZDA Padomes lēmums).

9.6. ARODBIEDRĪBAI ir pienākums ne vēlāk kā 7 darba dienu laikā informēt DARBA DEVĒJU par savu lēmumu. Ja ARODBIEDRĪBA 7 darba dienu laikā neinformē DARBA DEVĒJU par savu lēmumu, uzskatāms, ka ARODBIEDRĪBA piekrīt DARBA DEVĒJA uzteikumam.

9.7. Ja darba līgums uzteikts, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 6., 7., 8., 9. vai 10.punktu, DARBA DEVĒJAM pēc darbinieka rakstveida pieprasījuma ir pienākums nolīgāt darba laika ietvaros piešķirt darbiniekam atbilstošu laiku cita darba meklēšanai (DL 111.p.).

9.8. Atlaižot darbinieku no darba, visas naudas summas, kas viņam pienākas no darba devēja, izmaksājamas atlaišanas dienā (DL 128.p.), tai skaitā naudas kompensāciju par visu periodu, par kuru darbinieks nav izmantojis ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu (DL 149.p.).

9.9. DARBA DEVĒJAM ir pienākums pēc darbinieka rakstveida pieprasījuma triju darba dienu laikā izsniegt rakstveida izziņu par darba devēja un darbinieka darba tiesisko attiecību ilgumu, darbinieka veikto darbu, dienas un mēneša vidējo izpēlņu, ieturētajiem nodokļiem, valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu veikšanu un darba tiesisko attiecību izbeigšanas pamatu (DL 129.p.).

X. ARODBIEDRĪBAS DARBĪBAS NODROŠINĀJUMS

10.1. Pēc ARODBIEDRĪBAS pieprasījuma DARBA DEVĒJS sniedz informāciju par jaunu darbinieku pieņemšanu darbā.

10.2. ARODBIEDRĪBAS sapulces un citi pasākumi notiek ārpus darba laika. Darba laikā tās var notikt tikai pēc vienošanās ar DARBA DEVĒJU.

10.3. ARODBIEDRĪBAS darba nodrošināšanai DARBA DEVĒJS bez maksas ļauj izmantot brīvās iestādes telpas, sakaru līdzekļus un citus tehniskos līdzekļus.

10.4. ARODBIEDRĪBAS institūcijās ievēlētiem darbiniekiem ir tiesības apmeklēt ARODBIEDRĪBAS apmācības 2 reizes gadā, saglabājot darba samaksu.

10.5. Arodbiedrības biedriem jebkurās sarunās ar DARBA DEVĒJU ir tiesības pieaicināt ARODBIEDRĪBAS pārstāvi.

10.6. ARODBIEDRĪBAI ir tiesības netraucēti izplatīt informāciju par tās darbību un izvietot informatīvos materiālus iestādes darbiniekiem pieejamā vietā.

10.7. DARBA DEVĒJS ar grāmatvedības starpniecību ietur ARODBIEDRĪBAS noteikto biedru maksas apmēru no darba algas saskaņā ar ARODBIEDRĪBAS iesniegto biedru sarakstu, kas pamatojas uz ARODBIEDRĪBAS biedru iesniegumiem.

10.8. ARODBIEDRĪBA aņem:

10.8.1. sniegt bezmaksas juridisko palīdzību arodbiedrības biedriem sociālo un darba tiesību jautājumos, palīdzēt risināt konflikta situācijas, sniegt nepieciešamo informāciju vai piedāvāt samierinājuma palīdzību.

10.8.2. atbalstīt DARBA DEVĒJA un iestādes intereses, ja tās nav pretrunā ar darbinieku kopējām interesēm;

10.8.3. nepiemērot ARODBIEDRĪBAS aizstāvību likumdošanā paredzētajā kārtībā tiem darbiniekiem, kuri nav ARODBIEDRĪBAS biedri;

10.8.4. uzturēt iestādē sociālo mieru, labvēlīgu un radošu mikroklimatu;

10.8.5. tiesību un interešu strīdu gadījumā rosināt izveidot darba strīdu komisiju, kuras izveidi un darbu materiāltehniski nodrošina DARBA DEVĒJS.

XI. NOBEIGUMA NOTEIKUMI

11.1. Darba koplīgums ir noslēgts uz diviem gadiem. Pēc darba koplīguma termiņa noteicējuma tā noteikumi ir spēkā līdz jauna darba koplīguma spēkā stāšanās laikam, ja PUSES nav vienojušās citādi.

11.2. Nesaprašanās vai viedokļu atšķirības gadījumā konfliktus risina izlīgšanas komisija, kuru izveido uz paritātes pamatiem.

11.3. Iestādes reorganizācijas gadījumā šis darba koplīgums ir saistošs jaunajam DARBA DEVĒJAM līdz šī koplīguma termiņa beigām.

11.4. Darba koplīguma saistību izpildes kontroli veic ARODBIEDRĪBA un DARBA DEVĒJS vai PUŠU pilnvarotas personas.

11.5. ARODBIEDRĪBAS priekšsēdētājs reizi pusgadā informē darbiniekus par darba koplīguma ievērošanu un izpildi.

11.6. Līgumslēdzējas puses apņemas ievērot darba koplīguma noteikumus.

11.7. Darba koplīgums sastādīts 2 (3) eksemplāros, no kuriem viens glabājas pie DARBA DEVĒJA, otrs – pie ARODBIEDRĪBAS.

Izglītības iestādes vadītājs

Arodbiedrības priekšsēdētājs

(vārds, uzvārds, paraksts)

(vārds, uzvārds, paraksts)

Apstiprināts iestādes darbinieku kopsapulcē _____

4.pielikums
Akta paraugs

(LIZDA PO/izglītības iestādes nosaukums)

(Reģ. Nr., adrese, tālrunis, e-pasts)

APSTIPRINU

(apstiprina tā persona, kurai Aktu iesniedz)

(amata nosaukums, paraksts, paraksta atšifrējums, datums)

AKTS

20__gada __.____

(vieta)

Nr. ____

Komisija sekojošā sastāvā:

sastādīja šo aktu par to, ka :

(teksta saturs atstāsts)

Akts sastādīts ____ eksemplāros _____
(norāda kam, kādai iestādei, personai katrs eksemplārs paredzēts)

Norāde par pievienotajiem dokumentiem: _____

(ja aktam pievieno kādus dokumentus, norāda kādus, uz cik lapām, cik eksemplāros, kuriem akta eksemplāriem)

Komisijas sastāva pašrocīgi paraksti:

(personiskais paraksts)	(paraksta atšifrējums)
(personiskais paraksts)	(paraksta atšifrējums)
(personiskais paraksts)	(paraksta atšifrējums)

(Paskaidrojums: Akts ir dokuments, kas apstiprina konstatētos faktus. Aktu paraksta vismaz 3 cilvēki (komisija). Akta datums ir datums, kurā fakti tiek konstatēti. Aktu sastāda, piemēram, inventarizācijās, pieņemot un nododot dažādus darbus, nelaimes gadījumus u.c.

Ja kādai personai, kurai akts jāparaksta, ir iebildumi pret aktā minēto, iebildumus uzraksta pie attiecīgā paraksta vai arī (ja nepietiek vietas) – uz atsevišķas lapas, bet pie attiecīgā paraksta piebilst: “Iebildumus pievienoju”.

Ja ar akta saturu jāiepazīstina kādas personas, tad to raksta zem parakstu daļas,

Piemēram:

*Ar aktu iepazīnos: _____
(amats, personiskais paraksts, paraksta atšifrējums, datums)*

Ja tiesību aktos paredzēts akta apstiprinājums, tad akts stājas spēkā tikai pēc tam, kad uz visiem akta eksemplāriem ir apstiprinājuma uzraksts).

Pirmorganizācijas statistikas atskaite – dati uz 20__gada 1.janvārī

_____ PO
(pirmorganizācijas nosaukums – PO)

1. Pirmorganizācijas priekšsēdētājs

Vārds, uzvārds	
Personas kods	□□□□□□ – □□□□□□
E – pasts LIZDA informācijas saņemšanai	

2. Uzticības persona darba aizsardzībā

(MK noteikumi Nr. 427 "Uzticības personu ievēlēšanas un darbības kārtība" <http://likumi.lv/doc.php?id=66827>)

- ☐ Tā pati persona, kas minēta 1.punktā **VAI** ☐ Ir apmācīta
☐ Cita kolektīvā ievēlētā uzticības persona: ☐ Nav apmācīta

Vārds, uzvārds	
Personas kods	□□□□□□ – □□□□□□
E – pasts LIZDA informācijas saņemšanai	

3. Iestādē nodarbināto statistika

Strādājošo skaits (pamatdarbā)		Strādājošo LIZDA biedru skaits	
t.sk. pedagogi / akadēmiskais/zinātniskais personāls*		t.sk. pedagogi / akadēmiskais/zinātniskais personāls*	
t.sk. tehniskie darbinieki / vispārējais personāls*		t.sk. tehniskie darbinieki / vispārējais personāls*	
*augstākās izglītības / zinātnes iestādēs		Nestrādājošie biedri (Statūtu 1.3., 3.3.punkts)	

4. Darba koplīgums starp darba devēju un arodorganizāciju

☐ Ir noslēgts darba koplīgums un spēkā esošs no	□□.□□.□□□□ līdz □□.□□.□□□□
☐ Nav noslēgts darba koplīgums	Iemesls: _____

LIZDA pirmorganizācijas priekšsēdētājs

_____, □□.□□.□□□□

Vieta

datums

paraksts

Pirmorganizācijas statistikas atskaites forma saskaņā ar LIZDA Statūtu 8.12., 7.23.p. un Padomes 20.01.2016 lēmumu

Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrībai

IESNIEGUMS

No

☐ LIZDA biedra

VAI

☐ LIZDA
arodorganizācijas
priekšsēdētāja*

_____ vārds, uzvārds

_____ AO nosaukums

_____ vārds, uzvārds

*Pamatojoties uz biedra mutisku pilnvarojumu VAI
saskaņā ar LIZDA Statūtu 3.14.punktu "(..) informē par no uzskaites noņemtiem biedriem (..)"

Lūdzu izslēgt no Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) biedru

_____ vārds, uzvārds

□□□□□□ □□□□□□
personas kods

Biedra izstāšanās iemesls (lūdzu atzīmēt ☒ atbilstošo):

☐ darba attiecību pārtraukšana izglītības/zinātnes iestādē, kurā biedrs reģistrēts

☐ biedrs uzskata, ka arodbiedrības noteiktā biedra nauda ir pārāk augsta

☐ biedrs uzskata, ka arodbiedrības darbība nav attaisnojusi biedra uzticību

☐ izslēgts pēc LIZDA institūcijas lēmuma, saskaņā ar LIZDA Statūtu ____ .punktu

☐ cits: _____

_____, □□.□□.□□□□
Vieta datums

paraksts

Arodbiedrības biedra iesnieguma forma saskaņā ar LIZDA Statūtu 3.20.punktu un LIZDA padomes 20.01.2016 lēmumu

NELAIMES GADĪJUMA MATERIĀLĀS PALĪDZĪBAS PRASĪBAS PIETEIKUMS

Dalīborganizācijas nosaukums			
Pirmorganizācijas nosaukums			
Reģistrācijas Nr.40008043830/			
Iestādes adrese			
Fonda dalībnieka vārds, uzvārds			
Personas kods	-	Telefons	
Adrese (deklarētā)			

Bankas rekviziti
LV

Diagnoze:	Datums	Vieta

Nelaimes gadījuma apraksts

Pievienotie dokumenti:	Ārstēšanās izdevumi	☐
Pases kopija ☐		
Darba nespējas lapa ☐	Izraksts no medicīniskās dokumentācijas	☐
Izraksts (diagnoze) ☐		
Miršanas apliecība (kopija) ☐	Gadījums pieteikts policijā	☐

Fonda dalībnieka paraksts	Datums
Pirmorganizācijas priekšsēdētāja (vārds, uzvārds) paraksts	Datums

PROJEKTS

_____ LIZDA pirmorganizācijas
(izglītības iestādes nosaukums)
20__gada _____

**Atskaites – pārvēlēšanu sapulces (konferences)
LĒMUMS**

LIZDA _____ pirmorganizācija nolemj:
(izglītības iestādes nosaukums)

1. Apstiprināt:

1.1. Pārskatu par pirmorganizācijas darbību no 20__gada – 20__gadam.

1.2. Pirmorganizācijas Revīzijas komisijas/revidenta ziņojumu.

2. Saskaņā ar vēlēšanu rezultātiem:

2.1. par pirmorganizācijas priekšsēdētāju ievēlēts/a _____;
(vārds, uzvārds)

2.2. par pirmorganizācijas priekšsēdētāja/s vietnieku ievēlēts/a _____;
(vārds, uzvārds)

2.3. pirmorganizācijas arodkomiteja ievēlēta šādā sastāvā:

2.4. pirmorganizācijas Revīzijas komisija/revidents ievēlēts šādā sastāvā:

Pieci padomi intelligentiem

Nedomā.

Ja domā, tad nerunā.

Ja domā un runā, neraksti.

Ja domā, runā un raksti, tad neparaksties.

Ja domā, runā, raksti un paraksties, tad nebrīnies.

Ieteikums arodbiedrības biedram

Ja domā, runā un raksti,
piesakies konsultācijai pie arodbiedrības priekšsēdētāja.

**Arodbiedrības darbam jābūt tādām,
lai arodbiedrības biedrs no rīta pamostoties teiktu –
Cik labi, ka esmu arodbiedrībā!**

Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība

Bruņinieku iela 29/31, 5.stāvs,
Rīga, LV-1001, Latvija

Tālrunis: 672 702 73

Fakss: 672 702 73

E-pasts: lizda@lizda.lv